

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту та публічного врядування

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи

бакалавр

перший (бакалаврський) рівень

на тему: РОЗВИТОК МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (НА ПРИКЛАДІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)

Виконала: студентка 4 курсу, групи ПУА-41
спеціальності 281 “Публічне
управління та адміністрування”
освітньої програми “Публічне
управління та адміністрування”

Корнійчук Анна Юріївна

Керівник: PhD, доцент кафедри

Клімова Анастасія Вадимівна

Рецензент: Антонова С.Є

2026 року

\\Форма № Н-9.01

Національний університет водного господарства
та природокористування

(повне найменування вищого навчального закладу)

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра менеджменту та публічного врядування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри
менеджменту та публічного
врядування

_____ (Л.Х. Тихончук)
“__” _____ 2026 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Корнійчук Анни Юріївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: РОЗВИТОК КУЛЬТУРНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (НА ПРИКЛАДІ ШЕПЕТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)

Керівник роботи: PhD Клімова Анастасія Вадимівна

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “06” травня 2026 року С № 511.

2. Строк подання студентом роботи «22 » червня» 2026 року

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правові акти, розпорядження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, підручники, посібники, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, статистичні матеріали, стратегічні і програмні документи, результати соціологічного опитування молоді, матеріали відділу культури та відділу у справах сім'ї, молоді та спорту, дані отримані під час проходження переддипломної практики.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1. Теоретико-методологічні основи розвитку молодіжної культурної політики в територіальних громадах. 2. Характеристика та аналіз розвитку молодіжної культурної політики. 3. Напрями удосконалення молодіжної культурної політики у Шепетівській міській територіальній громаді.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 1. Мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження. 2. Структура молодіжної

культурної політики в системі публічного управління, організаційна структура управління молодіжною та культурною сферою у громаді. 3. SWOT-аналіз розвитку молодіжної культурної політики. 4. Результати соціологічного опитування. 5. Напрями вдосконалення молодіжної культурної політики. 6. Очікуваний ефект від запропонованих заходів

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання « 18» травня 2026 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів	Примітка
1.	Вступ Розділ 1. Теоретичний розділ	18.05.2026- 24.05.2026	
2.	Розділ 2. Аналітичний розділ	25.05.2026- 07.06.2026	
3.	Розділ 3. Проектування, обґрунтування, оптимальні рішення, їх впровадження	08.06.2026- 14.06.2026	
4.	Перевірка випускної кваліфікаційної роботи на наявність текстових збігів, оформлення презентації, документів та підготовка до захисту	15.06.2026- 21.06.2026	

Студент (ка)

_____ А.Ю. Корнійчук
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник бакалаврської роботи

_____ А.В. Клімова
(підпис) (прізвище та ініціали)

Метадані

ДОКУМЕНТ

Заголовок

Дипломна робота_А.К.Ю_.docx

Автор

Корнійчук Анна Юріївна

Науковий керівник / Експерт

Корнійчук Анна Юріївна

ІД документу

334355224

ОРГАНІЗАЦІЯ

Назва організації

National University of Water and Environmental Engineering

підрозділ

National University of Water and Environmental Engineering

ЗВІТ

Дата звіту

2026-06-17

Дата редагування

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

9.21%

9.21%

КП 1

18724

Кількість слів

1.88%

1.88%

КЦ

156440

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв

1

Інтервали

0

Мікропробіли

6

Білі знаки

0

Парафрази (SmartMarks)

37

ЗАЯВА
щодо самостійності виконання випускної кваліфікаційної роботи

Я, Корнійчук Анна Юріївна, студентка 4 курсу, групи ПУА-41 ННІ економіки та менеджменту

ЗАЯВЛЯЮ:

моя випускна кваліфікаційна робота на тему «Розвиток культурної молодіжної політики в територіальних громадах (на прикладі Шепетівської міської територіальної громади)», яка надається в екзаменаційну комісію із захисту кваліфікаційних робіт зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування» для захисту, виконана самостійно і не містить плагіату.

Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, у тому числі із захищених раніше випускових кваліфікаційних робіт мають відповідні посилання.

Я не використовував(ла) шахрайські методи маніпуляції з текстом (заміна букв, інтервали, мікропробіли, білі знаки, парафрази та ін.).

Інструменти штучного інтелекту використовував(ла) без порушення академічної доброчесності.

Я ознайомлений(а) з чинним Порядком перевірки навчальних, кваліфікаційних, навчально-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату в НУВГП та Положенням про академічну доброчесність в НУВГП, за яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску моєї роботи до захисту та застосування відповідних санкцій (академічної відповідальності).

_____2026

АКТ
перевірки випускної кваліфікаційної роботи
автора Корнійчук Анни Юріївни
на рівень запозичень та можливих маніпуляцій з текстом

Відповідно до даних системи StrikePlagiarism файл «Корнійчук_А.К.Ю_»містить:

9.21% коефіцієнта подібності; 1.88% коефіцієнта цитованості;
1 замінених букв; 0 інтервалів; 6 мікропробілів; 0 білих знаків;
ймовірність використання ШІ.

За результатами перевірки засвідчую, що:
автор кваліфікаційної роботи Корнійчук Анна Юріївна:
– самостійно виконав(ла) кваліфікаційну роботу;
– коректно посилався(лась) на використані інформаційні джерела;
– в роботі відсутні ознаки академічної доброчесності.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ А.В. Клімова
(підпис)

ЗМІСТ

ЗМІСТ	7
ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ.....	11
1.1. Сутність та теоретичні засади розвитку молодіжної культурної політики в територіальних громадах.....	11
1.2. Нормативно-правове регулювання молодіжної культурної політики в Україні	17
1.3. Зарубіжний досвід розвитку молодіжної культурної політики	23
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ	33
2.1. Характеристика Шепетівської міської територіальної громади та її підпорядкованих структур	33
2.2. Аналіз реалізації молодіжної культурної політики у Шепетівській міській територіальній громаді	53
ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2	75
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ У ШЕПЕТІВСЬКІЙ МІСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ.....	78
3.1. Аналіз виявлених причин, що впливають негативно на розвиток молодіжної культурної політики громади.....	78
3.1.1 Недостатній розвиток молодіжної інфраструктури та просторів для самореалізації молоді.....	78
3.1.2 Недостатній рівень участі молоді у формуванні та впровадженні місцевої молодіжної культурної політики	80
3.1.3 Недостатній рівень інформаційної взаємодії	81
3.2. Ефект від запропонованих рішень.....	82
ВИСНОВОК ДО 3 РОЗДІЛУ	84
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88
ДОДАТКИ.....	95

ВСТУП

Сучасний розвиток територіальних громад в Україні значною мірою залежить від ефективності публічного управління та здатності органів місцевого самоврядування забезпечувати умов для всебічного розвитку населення. У цьому процесі належить молодь як соціальній групі, що володіє значним інтелектуальним, творчим та інноваційним потенціалом. Молоде покоління є важливим чинником суспільних змін, формування громадянського суспільства та розвиток місцевих громад.

Актуальність теми. Процеси децентралізації, що відбуваються в Україні протягом останніх років, суттєво змінили роль територіальних громад у системі публічного управління. Органи місцевого самоврядування отримали ширші повноваження щодо формування та реалізації політики у різних сферах суспільного життя, зокрема у сфері молодіжної та культурної діяльності.

Реалізація молодіжної культурної політики сприяє розвитку творчого потенціалу молоді, створення культурного середовища громади та підвищенню рівня громадської активності молодих людей. Завдяки проведенню культурних заходів, підтримці молодіжних проєктів і розвитку сучасних культурних просторів виникають умови для самореалізації молоді та її активної участі у житті громади.

Практика функціонування територіальних громад свідчить про наявність низки викликів у сфері молодіжної культурної політики. Серед них можна виділити недостатній рівень участі молоді у громадському житті, обмежені можливості творчої самореалізації, потреба у створенні сучасних молодіжних просторів, недостатній розвиток механізмів комунікації між молоддю та органами місцевого самоврядування. За таких умов набувається пошук ефективних підходів до процесу розвинення молодіжного культурного середовища.

Практичний інтерес у цьому контексті становить дослідження діяльності конкретних територіальних громад. Зокрема, Шепетівська міська територіальна громада реалізує низку культурних та молодіжних ініціатив, аналіз яких

дозволяє оцінити їх ефективність і визначити можливі напрями подальшого розвитку. Саме тому дослідження розвитку молодіжної культурної політики на прикладі Шепетівської міської територіальної громади є важливим для вдосконалення практики публічного управління на місцевому рівні.

Мета і завдання дослідження. Аналіз сучасного стану розвитку молодіжної культурної політики в територіальних громадах та розроблення практичних рекомендацій щодо її удосконалення на прикладі Шепетівської міської територіальної громади.

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань:

- розкрити теоретичні основи формування молодіжної культурної політики в системі публічного управління та адміністрування;
- визначити роль молодіжної культурної політики у розвитку територіальних громад;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення реалізації молодіжної та культурної політики в Україні;
- дослідити зарубіжний досвід реалізації молодіжної культурної політики;
- охарактеризувати особливості структури забезпечення культурної сфери та молодіжної політики Шепетівської міської територіальної громади;
- проаналізувати сучасний стан реалізації молодіжної культурної політики у зазначеній громаді;
- здійснити оцінку стратегічних і програмних документів громади у сфері культури та молодіжної роботи;
- провести SWOT-аналіз розвитку молодіжної культурної політики громади;
- провести та узагальнити результати соціологічного опитування молоді щодо оцінки культурного середовища громади;
- визначити основні проблеми та чинники, що впливають на розвиток молодіжної культурної політики;

— обґрунтувати напрями вдосконалення молодіжної культурної політики та розробити рекомендації щодо її розвитку.

Об’єктом дослідження є процес формування та реалізації молодіжної культурної політики в територіальних громадах.

Предметом дослідження є організаційні та управлінські механізми реалізації молодіжної культурної політики в Шепетівській міській територіальній громаді.

Методи дослідження. У роботі використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Метод аналізу та узагальнення застосовано для вивчення наукових підходів до визначення сутності молодіжної культурної політики. Нормативно-правовий аналіз використано під час дослідження законодавчого забезпечення молодіжної та культурної політики в Україні. Порівняльний метод дав можливість проаналізувати зарубіжний досвід розвитку молодіжної культурної політики. Метод системного аналізу використано для оцінювання сучасного стану політики у громаді. SWOT-аналіз застосовано для визначення сильних і слабких сторін, можливостей загроз розвитку культурної молодіжної політики. Соціологічний метод (анкетування) використано для дослідження думки молоді стану культурного і молодіжного життя у громаді та перспектив її розвитку. Статистичний метод застосовано під час аналізу показників діяльності установ культури та молодіжної сфери.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну основу дослідження становлять Конституція України, закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали міжнародних організацій. У роботі використано стратегічні та програмні документи Шепетівської міської територіальної громади, матеріалу відділу культури та відділу у справах сім’ї, молоді та спорту Шепетівської міської ради, результати авторського соціологічного опитування, а також дані для другого розділу отримані під проходження переддипломної практики у відділі культури Шепетівської міської територіальної ради з 26 січня по 07 лютого 2026 року.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

1.1. Сутність та теоретичні засади розвитку молодіжної культурної політики в територіальних громадах

Розвиток молодіжної культурної політики є складовою публічного управління, що спрямована на формування умов для соціального, культурного та економічного розвитку суспільства. Молодь виступає ключовим ресурсом, який визначає динаміку суспільних процесів, формує нові культурні орієнтири та впливає на розвиток територіальних громад

Культурна політика – це сукупність дій, практик та способів організації, які реалізуються державою у збереженні, підтримці та розвитку національної культури, регіональних та етнічних культур, історико-культурної спадщини, професійних митців, культурних інституцій, мови, засобів масової інформації, спорту, культурної освіти, дозвілля та непрофесійного мистецтва. [1]. Вона охоплює діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських інституцій, які формують культурне середовище. Культурна сфера має складну гетерогенну систему, до якої входять такі явища [2]:

- 1) культурне надбання (включає культурну спадщину);
- 2) музейна справа;
- 3) бібліотечна справа;
- 4) мистецтво (художня творчість, циркове, театральне);
- 5) архівна справа;
- 6) друковані засоби масової інформації;
- 7) видавнича справа;
- 8) кінематографія;
- 9) телебачення та радіомовлення;
- 10) музична індустрія;
- 11) концертно-гастрольна справа.

У межах системи культурної сфери можна виокремити певні об'єкти, що мають культурне призначення. Це: цілісні майнові комплекси клубних закладів (клуби, будинки культури, палаци культури тощо), парки культури та відпочинку, бібліотеки, музеї, архіви історико-культурні заповідники, театральнo-видовищні заклади (театри, філармонії, концертні організації, музичні колективи, ансамблі тощо), кінотеатри, інші заклади культури; пам'ятки культурної спадщини, предмети колекцій, зібрання, фонди, будівлі, споруди культурного призначення та інші культурні цінності. У сфері культури державна політика забезпечує такі основні положення [3]:

- гарантування прав громадян у сфері культури;
- забезпечення свободи творчості та умов розвитку;
- захист авторських та інтелектуальних прав;
- збереження цілісності культури та культурної спадщини, створення єдиного культурного вітчизняного простору;
- підтримка та розвиток високих моральних гуманістичних ідей у суспільному житті;
- забезпечення розвитку культури;
- визнання культури одним з основних факторів самобутності українського народу – громадян України всіх національностей;
- підтримка діяльності у сфері культури матеріальними, інформаційними, фінансовими, трудовими та ін. ресурсами з метою поширення інформації для залучення громадськості та становлення самобутності українського суспільства.

Молодіжна політика - напрям державної політики, спрямований на створення соціально-економічних, політичних, організаційних, правових умов і гарантій для соціалізації та інтеграції дітей та молоді в суспільні процеси, що здійснюються в інтересах дітей та молоді та за їх участю. Її метою є забезпечення можливостей для освіти, зайнятості, самореалізації, а також участі молоді у прийнятті рішень. Молодь, вважаються особи віком від 14 до 35 років включно, які є громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах. Зазначені цілі молодіжної

політики реалізуються через систему конкретних завдань, які охоплюють різні сфери життєдіяльності молоді. Вони спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку особистості, забезпечення її соціальної активності та інтеграції у суспільне життя. Відповідно до цього, державна молодіжна політика визначає такі основні завдання [4]:

- 1) створення умов для залучення молоді до громадського, політичного, соціально-економічного, культурного життя суспільства, популяризація ролі та важливості участі молоді у процесі ухвалення рішень;
- 2) підтримка молоді в реалізації її соціально-економічного потенціалу, у тому числі для вирішення житлових питань, питань професійного розвитку, працевлаштування, задоволення освітніх, медичних, культурних та інших потреб;
- 3) формування громадянської, національної та культурної ідентичності української молоді;
- 4) сприяння інституційному розвитку молодіжних та дитячих громадських об'єднань, молодіжних центрів, посилення їхньої ролі у процесі соціалізації молоді;
- 5) розвиток молодіжної інфраструктури;
- 6) розвиток національного та міжнародного молодіжного співробітництва.

Молодіжна політика передбачає широкий спектр можливостей для молоді, свого роду є майданчиком взаємодії молоді з іншими суб'єктами політики. Не випадково, у багатьох європейських країнах протягом кількох десятиріч років приймаються відповідні закони, які визначають вектор розвитку молодіжної політики. Створювані майданчики допомагають молодим особам виявляти свою активність у політичних починаннях, що говорить про розвиненість політичної системи.

Державна молодіжна політика в Україні спрямована на створення комплексних умов для розвитку молодого покоління, його соціалізації та активної участі у суспільному житті. Відповідно до чинного законодавства, держава у визначеному порядку сприяє створенню таких умов [4]:

- 1) забезпечення соціальних гарантій, створення механізмів соціалізації та інтеграції молоді в суспільні процеси, соціального захисту та підтримки молодих осіб;
- 2) залучення молоді до участі у громадському житті, до прийняття рішень на всіх етапах формування та реалізації молодіжної політики;
- 3) здобуття молоддю компетентностей, необхідних для особистісного і професійного розвитку, забезпечення громадянської освіти молоді;
- 4) інституційного розвитку молодіжних та дитячих громадських об'єднань, молодіжних центрів;
- 5) діяльності суб'єктів молодіжної роботи;
- 6) формування, оптимізації та розвитку молодіжної інфраструктури, доступної для молоді;
- 7) налагодження національного та міжнародного молодіжного співробітництва, у тому числі програм мобільності та міжнародних молодіжних обмінів, проектів співпраці та стратегічного партнерства щодо поширення успішних практик молодіжної роботи, зміцнення зв'язків з молодими закордонними українцями;
- 8) розроблення, впровадження та розвитку освітніх програм для молодіжних працівників, членів молодіжних та дитячих громадських об'єднань;
- 9) запровадження нових форм, методів та інструментів молодіжної роботи, у тому числі щодо розвитку освітніх, інформаційних та інших електронних молодіжних ресурсів, систем дистанційного надання послуг для молоді;
- 10) інтеграції молоді з тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб до українського соціокультурного простору;
- 11) координації зусиль та забезпечення взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами молодіжної роботи.

Взаємозв'язок культурної та молодіжної політики проявляється у спільній спрямованості на розвиток особистості, формування її ціннісних орієнтирів та забезпечення активної участі у суспільному житті. Обидва напрями державної політики доповнюють один одного, оскільки культурна сфера створює

середовище для самовираження, а молодіжна політика забезпечує умови для реалізації потенціалу молоді.

Практична необхідність полягає у злитті цих аспектів у реальній діяльності, де культурна діяльність слугує важелем для підключення молоді до життя громади. Завдяки долученню до культурних подій, мистецьких починань та громадянських проєктів, молодь знаходить шлях не тільки для розкриття свого потенціалу, але й для становлення свідомої громадянської позиції.

У результаті, поєднання культурної та молодіжної політики формується поняття молодіжної культурної політики, яка спрямована на розвиток творчого потенціалу молоді, залучення її до культурного життя та формування активної громадянської позиції. Н. М. Кіналь підкреслює, що така політика є інструментом соціалізації молоді та формування людського капіталу [5].

Реалізація молодіжної культурної політики здійснюється на різних рівнях управління, однак ключове значення має місцевий рівень. Територіальні громади виступають основним середовищем, у якому формуються умови для розвитку молоді, реалізуються культурні ініціативи та забезпечується доступ до культурних послуг. У дослідженні Ю. Царюка та І. В Кудлай увага приділяється ролі територіальних громад у реалізації державної політики та розвитку соціальних процесів на місцевому рівні, що дає підстави розглядати громаду як важливе середовище для реалізації молодіжних ініціатив [6].

Погоджуючись із загальним підходом авторів, варто зазначити, що розвиток молодіжної культурної політики на місцевому рівні дозволяє більш ефективно враховувати потреби молоді та адаптувати управлінські рішення до умов конкретної громади. З одного боку, це сприяє активізації участі молоді у культурному житті, а з іншого підсилює роль територіальних громад як центрів соціального розвитку.

Н. М. Федіна описує, що розвиток молодіжної та культурної політики в територіальних громадах закріплюється у стратегічних документах і програмах. Зокрема, у стратегіях розвитку, програмах соціально-економічного розвитку та цільових програмах підтримки молоді і культури [7]. Документи визначають

напрями діяльності, обсяги фінансування та конкретні заходи. Такі програми також гарантують координацію заходів між органами місцевого самоврядування та іншими суб'єктами політики, що сприяє підвищенню ефективності втілення запланованих ініціатив. Крім того, їх наявність дозволяє застосовувати системний підхід до розвитку культурного середовища та створює передумови для активнішого залучення молоді до громадського життя.

В Україні вже понад шість років триває реформа децентралізації, цей процес формується відповідно до положень Європейської хартії місцевого самоврядування як значний дієвий і спроможний інститут місцевого самоврядування на базовому рівні – об'єднані територіальні громади (ОТГ) [8]. Реформа децентралізації змінила підходи до реалізації політики у сфері культури та молоді, передавши значну частину повноважень органам місцевого самоврядування. Це дозволило впроваджувати нові форми фінансування культурної діяльності, розширювати спектр культурних послуг, забезпечувати доступ до культурного дозвілля, у тому числі для сільської молоді, а також активніше підтримувати місцеві ініціативи.

Н. В. Сабадаш розглядає молодіжну політику як інвестиція у майбутній розвиток громади, оскільки створює передумови для формування активного, освіченого та конкурентоспроможного населення [9]. Її ефективність визначається рівнем залучення молоді до суспільного життя, можливостями самореалізації та доступом до культурних ресурсів. Такий підхід підкреслює важливість комплексної підтримки молоді як ключового чинника сталого розвитку територіальних громад.

Отже, молодіжна культурна політика формується на основі поєднання двох напрямів державної політики та реалізується через систему інституцій, програм і стратегій, що забезпечують розвиток молоді та культурного середовища на рівні територіальних громад, а також сприяють підвищенню їх соціально-економічного потенціалу.

1.2. Нормативно-правове регулювання молодіжної культурної політики в Україні

Нормативно-правове регулювання молодіжної культурної політики передбачає формування системи правових актів, які встановлюють основні правила та принципи діяльності у цій сфері. Воно охоплює правові норми, що регулюють як молодіжну, так і культурну політику, забезпечуючи їх взаємозв'язок і узгодженість на державному та місцевому рівнях. До таких актів належать закони, постанови, розпорядження та інші нормативні документи, які визначають механізми співпраці між державою та молодіжними культурними організаціями, закріплюють права й обов'язки молоді, а також передбачають фінансову та організаційну підтримку молодіжних культурних ініціатив.

Україна як демократична та соціальна держава формує свою політику з урахуванням необхідності забезпечення прав і свобод людини, у тому числі молоді. Нормативно-правове регулювання у сфері молодіжної культурної політики базується на загальних конституційних принципах, які визначають спрямованість діяльності держави та її відповідальність перед громадянами. Саме ці положення створюють основу для реалізації політики, спрямованої на розвиток молоді та її участь у культурному житті суспільства.

Ключову роль у формуванні такого підходу відіграє Конституція України, стаття 11 якої закріплює фундаментальні права і свободи людини і громадянина [10]. Відповідно до цього, діяльність держави спрямовується на забезпечення прав і свобод громадян, що поширюється і на молоде покоління.

Однак, Конституційні норми не містять прямого визначення молодіжної політики. Вони встановлюють правові засади для її формування. Через закріплення правового статусу громадян, визначення принципів функціонування державної влади та гарантування основних прав створюються умови для реалізації політики, спрямованої на розвиток молоді, її самореалізацію та залучення до культурних процесів.

Таким чином, саме конституційні положення виступають базою для подальшого формування нормативно-правових актів, які конкретизують

механізми реалізації молодіжної культурної політики та забезпечують її впровадження на практиці у культурному середовищі.

В Україні політика у сфері культурної молодіжної політики формується та реалізується через поєднання державних органів (насамперед профільних міністерств), органів місцевого самоврядування, спеціальних рад і рад при уряді, мережі молодіжних центрів, громадських і молодіжних організацій, а також активної участі самої молоді, з опорою на розгалужену нормативну базу та європейські підходи.

Регулювання молодіжної складової політики здійснюється через Закон України «Про основні засади молодіжної політики», який визначає не лише загальні принципи, а й конкретні механізми реалізації [11]. У межах цього закону молодіжна культурна політика реалізується через розроблення місцевих програм, підтримку молодіжних ініціатив, створення молодіжної інфраструктури та забезпечення участі молоді у суспільному житті. Це дозволяє формувати системний підхід до розвитку молоді, який поєднує соціальні, економічні та культурні аспекти.

Культурна складова регулюється Законом України «Про культуру», який визначає принципи доступності культурних послуг, підтримки культурних інституцій та розвитку творчого потенціалу громадян [12]. Для молодіжної політики це створює можливості для участі молоді у культурному житті, розвитку творчих здібностей та формування культурної ідентичності.

Подальша реалізація державної політики у сфері культури відбувається через функціонування відповідної культурної інфраструктури, яка забезпечує практичне втілення законодавчих норм. Саме на рівні діяльності культурних установ створюються реальні можливості для участі молоді у культурному житті, доступу до освітніх і творчих ресурсів, а також розвитку її потенціалу.

Функціонування культурної інфраструктури забезпечується через спеціалізовані нормативні акти, зокрема Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» [13] та Закон України «Про музеї та музейну справу» [14]. Вони визначають діяльність установ, які виступають просторами культурної

взаємодії, освіти та розвитку молоді. Через ці інституції забезпечується доступ до знань, культурних ресурсів та неформальної освіти, що є важливим для формування сучасної молоді особистості.

Передусім варто підкреслити, що в умовах євроінтеграції та державотворення культура розглядається як ключовий інструмент зміцнення національної свідомості та єдності, а також виконання міжнародних зобов'язань України у сфері захисту культурних цінностей і прав спільнот. Національне законодавство у культурній сфері, включно з базовими актами про спадщину й культуру, поступово узгоджується з європейськими підходами до охорони культурної спадщини та розвитку культурного різноманіття.

Збереження культурного середовища, у якому формується молодь, забезпечується Законом України «Про охорону культурної спадщини» [15]. Його реалізація сприяє формуванню історичної пам'яті, національної ідентичності та культурної свідомості молоді.

Практична реалізація молодіжної культурної політики відбувається насамперед на місцевому рівні, що визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [16]. Саме територіальні громади, їхні виконавчі органи та комунальні заклади культури виступають тим простором, де загальні засади державної політики трансформуються в конкретні програми, заходи та ініціативи для молоді. Органи місцевого самоврядування забезпечують розвиток культурної інфраструктури, підтримку молодіжних ініціатив, організацію культурних заходів та створення умов для розвитку творчої діяльності населення.

Важливою передумовою результативності цих заходів є належне ресурсне забезпечення. Фінансове забезпечення цієї діяльності регулюється Бюджетним кодексом України, відповідно до якого фінансування програм для молоді, культури та спорту здійснюється за рахунок місцевих бюджетів [17]. Це створює реальні можливості для реалізації молодіжних культурних проєктів, функціонування закладів культури та підтримки громадських ініціатив, а також

стимулює громади до пошуку додаткових джерел фінансування та партнерств із громадським і приватним секторами.

Також важливо зазначити, локальні ініціативи мають узгоджуватися із загальнонаціональними пріоритетами у сфері молодіжної політики. Важливим елементом правового забезпечення у сфері культури та молодіжної політики є також регіональні та місцеві програми розвитку. Вони спрямовані на підтримку молоді, розвиток культурної сфери та реалізацію стратегічних пріоритетів на рівні областей і територіальних громад. Програми виступають практичною основою для планування діяльності закладів культури, визначають конкретні заходи, обсяги фінансування та напрями підтримки молодіжних і культурних ініціатив.

Стратегічний розвиток молодіжної політики визначається Національною молодіжною стратегією до 2030 року, яка спрямована на формування активної, компетентної та соціально відповідальної молоді [18]. У межах цієї стратегії культурна складова розглядається як важливий чинник розвитку особистості та соціалізації молоді, що вимагає інтеграції культурних практик у систему освіти, неформального навчання та громадської діяльності.

Національні підходи до розвитку молоді тісно пов'язані з ширшим баченням трансформації культурної сфери в цілому. Розвиток культурної сфери визначається Стратегією розвитку культури в Україні до 2030 року та операційним планом її реалізації на 2025–2027 роки [19]. Для забезпечення соціальної і культурної інтеграції молоді в суспільне життя України. Стратегія пропонувала вжиття заходів, спрямованих на реінтеграцію молоді, яка опинилася на тимчасово окупованих територіях України, та з числа внутрішньо переміщених осіб, до культурного, інформаційного, освітнього простору нашої країни, а також залучення їх до активного суспільного життя в Україні. Це сприяє формуванню нових форматів культурної діяльності та розширенню можливостей для молоді, забезпечуючи узгодженість між державними пріоритетами, місцевими програмами та реальними потребами молодого покоління.

Однак, крім законів і стратегій, важливу роль у реалізації молодіжної культурної політики відіграють підзаконні акти та накази профільних міністерств. Вони конкретизують норми законів, задають стандарти роботи молодіжної інфраструктури й культурних інституцій, а також наближають європейські підходи до української практики. Основні накази і постанови, які пов'язані з молодіжною культурною політикою:

1. Наказ ММСУ про затвердження Рекомендацій щодо організації роботи молодіжного простору [20].
2. Наказ ММСУ про деякі питання діяльності молодіжних центрів та молодіжних просторів [21].
3. Наказ МКІП про затвердження Методичних рекомендацій щодо створення і організації функціонування центрів культурних послуг у територіальних громадах [22].
4. Постанова КМУ про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021-2025 роки та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України [23].
5. Постанова КМУ «Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року» [24].
6. Постанова КМУ «Про затвердження Типового положення про молодіжну раду при центральному органі виконавчої влади» [25].
7. Постанова КМУ «Про затвердження Типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі» [26].

Накази перекладають загальні норми Закону «Про основні засади молодіжної політики» [11] та Закону «Про культуру» [12] у конкретні вимоги до молодіжних просторів, центрів, програм і фінансування. Вони окреслюють контури формування та акредитації молодіжних хабів та просторів, які відіграють вирішальну роль у залученні молоді до культурних процесів та її соціальній адаптації. Крім того, нововведення в сфері культури стимулюють зростання креативних секторів, майданчиків для надання культурних послуг та

співпраці між громадою та державою, що, своєю чергою, розкриває нові шляхи для творчого самовираження молоді.

Сучасна реалізація молодіжної культурної політики поєднує нормативні механізми регулювання з новітніми підходами, які відповідають запитам суспільства. Окрім інфраструктурного розвитку, значну роль відіграють цифрові засоби, що розширюють можливості залучення молоді до культурного життя.

Поточний етап розвитку цієї політики відзначається наростанням впливу цифрових технологій та інноваційних методик. Зокрема, інтенсивно формуються онлайн-платформи для втілення культурних проєктів, дистанційні навчальні програми та цифрові ініціативи у сфері культури. Такі рішення сприяють збільшенню доступу молодих людей до культурних ресурсів, особливо в сільських та малих громадах, а також стимулюють виникнення нових форматів культурної взаємодії. Ілюстративним прикладом є платформа «Дія.Освіта» [27], яка забезпечує доступ до навчальних і просвітницьких матеріалів в галузі культури та креативних індустрій, що підсилює розвиток компетентностей молоді.

В нинішньому законодавчому полі, заходи щодо молоді вважаються певною структурою, котра володіє ясно окресленими намірами, базовими засадами, функціями та засобами впровадження. Метою цих заходів є створення такого оточення для молодих людей, яке є захищеним, яке включає усіх та є стійким, пропонуючи умови для їхнього повного становлення.

Аналіз нормативно-правового забезпечення свідчить про наявність певних проблем, серед яких недостатня узгодженість окремих нормативних актів, складність практичної реалізації окремих положень та обмеженість фінансових ресурсів на місцевому рівні. Це знижує ефективність реалізації молодіжної культурної політики та потребує подальшого вдосконалення.

Отже, нормативно-правове регулювання молодіжної культурної політики в Україні має комплексний характер і охоплює систему взаємопов'язаних законодавчих та стратегічних документів. Їх реалізація забезпечує створення умов для розвитку молоді, формування культурного середовища та соціально-

економічного розвитку територій. У сучасному правовому полі молодіжна політика розглядається як об'єкт, що має чітко окреслені цілі, принципи, завдання та інструменти реалізації та вимагає системного підходу. Та виконує функції формування середовища для молодих громадян, яке є безпечним, інклюзивним та стабільним.

1.3. Зарубіжний досвід розвитку молодіжної культурної політики

Дослідження зарубіжного досвіду розвитку молодіжної культурної політики має важливе значення для вдосконалення її реалізації в Україні. Практика інших країн дозволяє визначити ефективні механізми підтримки молоді, організації культурної діяльності та залучення молодих людей до суспільного життя. Водночас вивчення міжнародного досвіду дає можливість адаптувати успішні підходи до умов територіальних громад України. У більшості європейських країн молодіжна культурна політика розглядається як важливий напрям державної діяльності, що поєднує підтримку молоді, розвиток культури та формування активного громадянського суспільства. Особлива увага приділяється створенню умов для самореалізації молоді, розвитку її творчого потенціалу та забезпечення доступу до культурних ресурсів.

Важливим елементом розвитку молодіжної культурної політики у Польщі є реалізація національних стратегій, спрямованих на підтримку творчості та культурної активності молоді. У Польщі діє Стратегія розвитку людського капіталу (співпраця, культура, творчість) до 2030 року, яка визначає ключові напрями розвитку суспільства у гуманітарній сфері [28]. Головною метою Стратегії є підвищення якості соціального та культурного життя Польщі. Дві з її конкретних цілей безпосередньо стосуються важливості культури в суспільному житті. Ціль 2 – посилення ролі культури у формуванні громадянської ідентичності та ставлення, тоді як Ціль 3 – збільшення культурного та творчого потенціалу для національного розвитку. Стратегія є одним з інструментів Стратегії сталого розвитку 2020 (з перспективою до 2030 року) та однією з дев'яти горизонтальних, комплексних стратегій розвитку Польщі. У цьому сенсі

вона стосується всього суспільства. Однак стратегія певною мірою стосується дітей та молоді. Дана категорія громадян включена до висновків на основі проведених досліджень, в якому зазначається, що однією з проблем, з якими стикаються діти, є низька якість мистецької пропозиції для молодих членів суспільства та загальний дефіцит культурної компетентності. Розвиток культурної компетентності серед дітей та молоді розглядається як один з ключових факторів культурного життя та соціального капіталу майбутніх поколінь. Таким чином, культура розглядається не лише як сфера діяльності, а як важливий фактор соціально-економічного зростання.

Крім того, польський Національний центр культури реалізував довгострокову грантову програму, її поточна версія називається «Дуже молода культура 2023-2025» (*Bardzo młoda kultura 2023-2025*) [29]. Її головною метою є збільшення активної участі молоді в культурі. Програма включає соціальні зміни через культурну освіту, спрямовану на заохочення молоді до творчих та інноваційних дій на основі взаємної співпраці, соціальної довіри та відповідальності. Програма має реагувати на різні цивілізаційні зміни та виклики, включаючи нові форми участі в культурі, наслідки пандемії COVID-19 та поступову цифровізацію різних аспектів суспільного життя.

Таким чином, у Польщі реалізація молодіжної культурної політики поєднує стратегічне планування з практичними інструментами підтримки молоді, що забезпечує комплексний підхід до розвитку культурної сфери.

Організація з питань освіти та розвитку молоді (Organization for Youth Education & Development – надалі OYED) є європейською ініціативою, спрямованою на просування інтересів молоді та формування спільної молодіжної політики в країнах Європейського Союзу. Вона акцентує увагу на величезну несправедливість, що можливості та рівень соціальної інтеграції, на які може розраховувати молода людина, залежать від проживання країни. У Європейському Союзі існує явний дисбаланс і якщо його не контролювати це посилить поточну тенденцію та загрожуватиме європейській єдності [30].

З метою вирішення цих проблем OYED запропонувала спільні підходи до формування молодіжної політики в ЄС, які передбачають забезпечення рівного доступу до освіти, культурної діяльності та можливостей самореалізації.. У межах цієї ініціативи проводяться дослідження молодіжних програм та державних заходів, що дозволяє визначити ефективні механізми підтримки молоді.

Практична реалізація молодіжної культурної політики у Польщі також проявляється через впровадження спеціалізованих програм [30], спрямованих на розвиток творчого та наукового потенціалу молоді (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Програми підтримки молоді в Республіці Польща

Назва програми	Характеристика програми	Основні можливості для молоді
Uniwersytet Młodych Wynalazców (University of Young Inventors)	Програма спрямована на розвиток співпраці між школами та університетами, підтримку учнів у науковій діяльності та формування інноваційного мислення.	➤ Участь у дослідницьких проєктах; ➤ доступ до лабораторій та бібліотек; ➤ розвиток навичок експериментальної діяльності; ➤ можливість підготовки наукових публікацій.
Młoda Polska (Young Poland)	Стипендіальна програма для молодих митців, яка підтримує розвиток творчого потенціалу у різних видах мистецтва.	➤ Фінансування власних творчих проєктів; ➤ можливість професійного розвитку; ➤ придбання обладнання;

		➤ реалізація мистецьких ідей.
Kurs na kulturę / Kadra kultury (Setting a Course for Culture / Culture Management)	Програми, спрямовані на професійну підготовку молоді у сфері культури та управління культурними процесами.	➤ Навчання у експертів; ➤ стажування у культурних установах; ➤ участь у дослідницьких та освітніх проєктах; ➤ розвиток управлінських компетентностей.
Program Mobilności Studentów i Doktorantów	Програма надає можливість студентам обрати бажане місто та університет для навчання	➤ Період навчання безкоштовний ➤ Отримання більше досвіду ➤ Ширші погляди на предмети, що цікавлять студентів
Uniwersytet Młodych Wynalazców	Програма розроблена для зміцнення співпраці між школами та університетами	➤ стимулює інноваційну діяльність та творчість молодих людей ➤ участь у дослідницьких проєктах

Джерело: сформовано автором на основі дослідження щодо молодіжних програм та ініціатив, що фінансуються урядом у Республіці Польщі
<https://www.oyed.org/index.php?aid=253-21>

Існують різні молодіжні культурні хаби у Польщі. Одним із прикладів діяльності Фундації Borderland (BF) та Центру «Borderland of Arts, Cultures and Nations» (CBACN) [31], розташованих у місті Сейни. Ці інституції постали внаслідок суспільно-політичних перетворень у Польщі на початку 1990-х років і

були спрямовані на відновлення місцевих спільнот та впровадження демократичних цінностей через культуру й мистецтво.

СВАСН інтегрує освітню, культурну та соціальну діяльність. Робота центру створюється через низку творчих майстерень (workrooms), зокрема музичних, театральних, образотворчих, історико-культурних та мультимедійних. У цих просторах молоді люди беруть участь у культурних проектах, досліджують місцеву історію, продукують мистецький контент та залучаються до міжкультурного діалогу.

Основна діяльність центру полягає у поєднанні творчих практик з освітніми програмами. Також, втілення програм культурної освіти, наприклад «A Class in Cultural Heritage» [32], в межах яких молодь систематично бере участь у театральних, історичних та культурних заняттях, а також долучається до підготовки й реалізації культурних проектів. Це сприяє розвитку у молодого покоління культурної компетентності, усвідомленню власної ідентичності та формуванню поваги до культурного різноманіття. До того ж BF і СВАСН працюють над створенням майданчиків для міжкультурного діалогу, де представники різних національностей, релігій і культур можуть взаємодіяти й співпрацювати. Через мистецькі ініціативи, спільні проекти та освітні заходи створюється середовище, в якому молодь не лише отримує нові знання, а й активно сприяє розвитку місцевої громади.

Таким чином, досвід Польщі демонструє ефективність функціонування культурно-молодіжних центрів як просторів, що поєднують освіту, культуру та соціальну активність молоді. Подібні підходи до реалізації молодіжної культурної політики простежуються і в інших європейських країнах, зокрема у Німеччині, де значна увага приділяється розвитку молодіжної інфраструктури та підтримці культурних ініціатив.

У Німеччині молодіжна культурна політика має специфічні особливості, оскільки на національному рівні відсутня єдина комплексна стратегія, узгоджена між федеральною, регіональною (федеральні землі) та місцевими рівнями. Водночас реалізація молодіжної політики здійснюється через систему окремих

стратегій і програм, які функціонують на різних рівнях управління та базуються на концепції незалежної молодіжної політики (Eigenständige Jugendpolitik) [33].

Зазначена концепція була сформована у 14-му звіті про дітей та молодь (Kinder- und Jugendbericht) та отримала подальший розвиток у діяльності Федерального міністерства у справах сім'ї, людей похилого віку, жінок та молоді. Важливим етапом її реалізації стала Молодіжна стратегія «Handeln für eine jugendgerechte Gesellschaft» (2015–2018 рр.) [34], яка була спрямована на формування сприятливого середовища для молоді.

Подальший розвиток молодіжної політики відбувся у 2019 році, коли федеральний уряд ухвалив оновлену Молодіжну стратегію, яка не має чітко визначеного терміну дії. Вона була розроблена в межах міжвідомчої співпраці та враховує положення Молодіжної стратегії Європейського Союзу на 2019–2027 роки. Водночас федеральні землі та органи місцевого самоврядування розробляють власні програми та плани дій, адаптовані до потреб конкретних територій.

Ключовою особливістю німецької моделі є орієнтація на міжсекторальний підхід, відповідно до якого молодіжна політика розглядається як спільна відповідальність різних сфер суспільного життя. Концепція Eigenständige Jugendpolitik передбачає зосередження на потребах молоді як окремої соціальної групи та визначає основні напрями її підтримки, зокрема забезпечення рівних можливостей, розширення участі молоді у прийнятті рішень та створення умов для самореалізації. У межах цієї стратегії визначено ключові сфери діяльності, що охоплюють різні аспекти життя молоді [33]:

1. Участь у демократичних процесах.
2. Розвиток освіти та зайнятості.
3. Культурний розвиток.
4. Цифровізацію.
5. Здоров'я.
6. Екологічні питання.

Такий комплексний підхід дозволяє забезпечити всебічний розвиток молоді та інтеграцію її у суспільне життя. Поряд із стратегічними підходами, важливу роль у реалізації молодіжної культурної політики в Німеччині відіграють конкретні інституції та програми, спрямовані на підтримку молоді. Одним із найбільш поширених елементів є мережа молодіжних центрів (Jugendzentren) [35], які функціонують у більшості міст і громад. Ці центри виступають відкритими просторами для спілкування, творчості та неформальної освіти молоді, забезпечуючи можливості для реалізації культурних ініціатив.

На державному рівні координацію діяльності у сфері культурної освіти забезпечує Федеральне об'єднання культурної освіти дітей та молоді (Bundesvereinigung Kulturelle Kinder- und Jugendbildung – BKJ) [36]. Воно об'єднує значну кількість організацій, які працюють із молоддю у сфері мистецтва, театру, музики та медіа, сприяючи розвитку культурної участі молодих людей.

Окремої уваги заслуговує програма «Kultur macht stark. Bündnisse für Bildung», що реалізується за підтримки Федерального міністерства освіти і досліджень Німеччини [37]. Її метою є забезпечення доступу дітей та молоді до культурної освіти, особливо для тих, хто перебуває у складних соціальних умовах. У межах програми реалізуються численні локальні ініціативи, які поєднують культурну діяльність, навчання та соціальну інтеграцію.

Таким чином, програма функціонує через створення так званих освітніх альянсів, до складу яких входять школи, установи культури, громадські організації та місцеві ініціативи. Завдяки партнерству реалізуються культурні проекти на місцевому рівні, які орієнтовані на розвиток творчих здібностей молоді. У рамках програми підтримуються наступні напрями:

- 1) музичне мистецтво;
- 2) театр;
- 3) медіа;
- 4) література;
- 5) образотворче мистецтво;

б) цифрова культура.

Однак, створення окремого молодіжного центру програма не передбачає, натомість використовуються культурні простори, а саме школи, бібліотеки, культурні центри, молодіжні клуби, які об'єднуються в спільну мережу для реалізації тих чи інших проектів.

На локальному рівні ефективно функціонують молодіжні культурні центри, які працюють за принципом відкритого простору. Прикладом є JugendKulturZentrum «Pumpe» у місті Кіль, де проводяться концерти, театральні заходи, творчі майстерні та інші культурні події [38]. Центр створює умови для самостійної організації заходів молоддю та сприяє її активній участі у культурному житті громади.

Отже, досвід Німеччини демонструє ефективність поєднання державної підтримки, місцевих ініціатив та діяльності молодіжних центрів у реалізації молодіжної культурної політики.

На завершення аналізу зарубіжного досвіду варто звернути увагу на особливості реалізації молодіжної культурної політики у Сполучених Штатах Америки із залученням міжнародних організацій. У США молодіжна культурна політика не має централізованої державної моделі, як у європейських країнах, однак активно реалізується через діяльність некомерційних організацій, громадських ініціатив та місцевих програм. Значну роль відіграють культурні центри, молодіжні організації та освітні установи, які створюють можливості для творчого розвитку та соціальної активності молоді.

Молодіжна політика у США носить міжвідомчий характер, оскільки реалізується через діяльність різних державних інституцій. Питання зайнятості молоді належать до компетенції Міністерства праці, охорони здоров'я та соціальної підтримки — до Міністерства охорони здоров'я та соціальних служб, а питання правопорядку — до Міністерства юстиції [39]. Водночас значні повноваження у цій сфері мають штати та місцеві органи влади, що зумовлює високий рівень децентралізації молодіжної політики.

Особливістю американської моделі є активна роль недержавного сектору у роботі з молоддю. Більшість програм та ініціатив реалізуються некомерційними організаціями, благодійними фондами та громадськими об'єднаннями, які забезпечують підтримку молоді у сфері освіти, культури, соціальної інтеграції та розвитку лідерських якостей. Такі організації часто діють на локальному рівні та враховують потреби конкретних громад.

Серед відомих ініціатив є діяльність таких організацій, як «Boys & Girls Clubs of America» [40], що сприяє розвитку освітніх, культурних та соціальних програм для молоді, а також «Children's Defense Fund» [41], який займається питаннями захисту прав дітей, подолання бідності та забезпечення доступу до освіти. Безкоштовно, цю важливу роль виконують волонтерські та наставницькі програми, які спрямовані на підтримку молоді в процесі її соціалізації. Значна увага також приділяється розвитку молодіжної культури через участь у мистецьких, музичних, медіа та творчих проектах, які реалізуються на базі громадських центрів, шкіл та місцевих організацій. Вони формують культурні ідентичності молоді, сприяють розвитку творчих здібностей та активному залученню до культурного життя громади.

Разом із діяльністю національних та місцевих інституцій, важливу роль у розвитку молодіжної культурної політики відіграють міжнародні організації, до якої входить Організація об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), яка сприяє серед іншого розвитку національної культури та реалізує свою роботу через одну із затверджених програм – Велика програма IV - Культура. Вона спрямовує свою діяльність на формування у молоді цінностей міжкультурного діалогу, культурного різноманіття та сталого розвитку, що є важливим складовими сучасної культурної політики. Залучення молоді до процесів прийняття рішень та реалізації культурних ініціатив розглядається як необхідна умова формування ефективної політики. У данному підході програма IV - Культура сприяє підвищенню рівня обізнаності, відповідальності та активної участі молодих людей у суспільному житті. Зважаючи на це, важливе значення

має діяльність ЮНЕСКО, яка реалізує низку програм, спрямованих на розвиток культурної освіти молоді

Одна з програм освіти ЮНЕСКО з питань всесвітньої спадщини, що прагне надати молодим людям можливість навчатися та розвиватися, здобуваючи знання про охорону, збереження та популяризацію всесвітньої спадщини [42]. Рушійною силою програми є залучення молоді як основного сегмента спільноти, врахування культурних вимірів, заохочення її ставати мислителями та які активну мають громадянську позицію. У межах цієї програми реалізуються різноманітні заходи, такі як молодіжні форуми, навчальні тренінги, освітні семінари та волонтерські ініціативи.

У кінці розділу можна зробити висновок, що досвід країн, який представлений демонструє тісний зв'язок молодіжної та культурної політики, що сприяє вихованню національної культурної ідентичності, всебічного світосприйняття молоді, розвитку її творчого потенціалу та формування активної громадянської позиції.

Досвід Польщі свідчить про ефективність державних програм підтримки молодих митців, розвитку молодіжних культурних центрів та створення умов для творчої самореалізації молоді. Німеччина демонструє результативність міжсектаріального підходу, у межах якого молодіжна політика реалізується через співпрацю держави, місцевого самоврядування, освітніх установ та громадянських організацій. Це говорить про необхідність підтримки становлення молодіжної культурної політики як на рівнях розвитку держави, так і на місцевому рівні. У Сполучених Штатах Америки значну роль відіграє децентралізація та активна участь підприємців, що дозволяє гнучко реагувати на потреби молоді та створюючи сучасні культурні простори для її розвитку. А досвід міжнародних організацій, зокрема ЮНЕСКО, OYED діяльність яких спрямована на формування у молоді цінностей міжкультурного діалогу, культурного різноманіття, збереження культурної спадщини та сталого розвитку. Це підкреслює необхідність поєднання національної політики з міжнародними практиками та стандартами.

РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ

2.1. Характеристика Шепетівської міської територіальної громади та її підпорядкованих структур

Шепетівська міська територіальна громада Шепетівського району Хмельницької області відіграє ключову роль як адміністративно-територіальна одиниця. У рамках даної громади забезпечується реалізації місцевого самоврядування, соціально-економічного розвитку, а також молодіжної та культурної політики. У територіальній громаді забезпечується соціально-економічний та культурний розвиток шляхом реалізації молодіжної та культурної політики. Місцеве самоврядування формує передумови для сприяння молодіжним ініціативам, розвитку культурного простору та інтеграції молодого покоління в суспільні процеси.

Структура управління Шепетівської міської територіальної громади побудована відповідно до вимог Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” [16] та забезпечує реалізацію повноважень органів місцевого самоврядування на території громади. Основу цієї системи становлять міська рада, міський голова, виконавчий комітет, структурні підрозділи виконавчих органів, постійні депутатські комісії та органи самоорганізації населення. Для наочності повну структуру апарату Шепетівської міської ради та її виконавчих органів доцільно подано у вигляді схеми (рис. 2.1). Це можливість чітко показати взаємозв’язок між основними підрозділами, посадовими особами та напрямками їх роботи у сфері місцевого самоврядування.

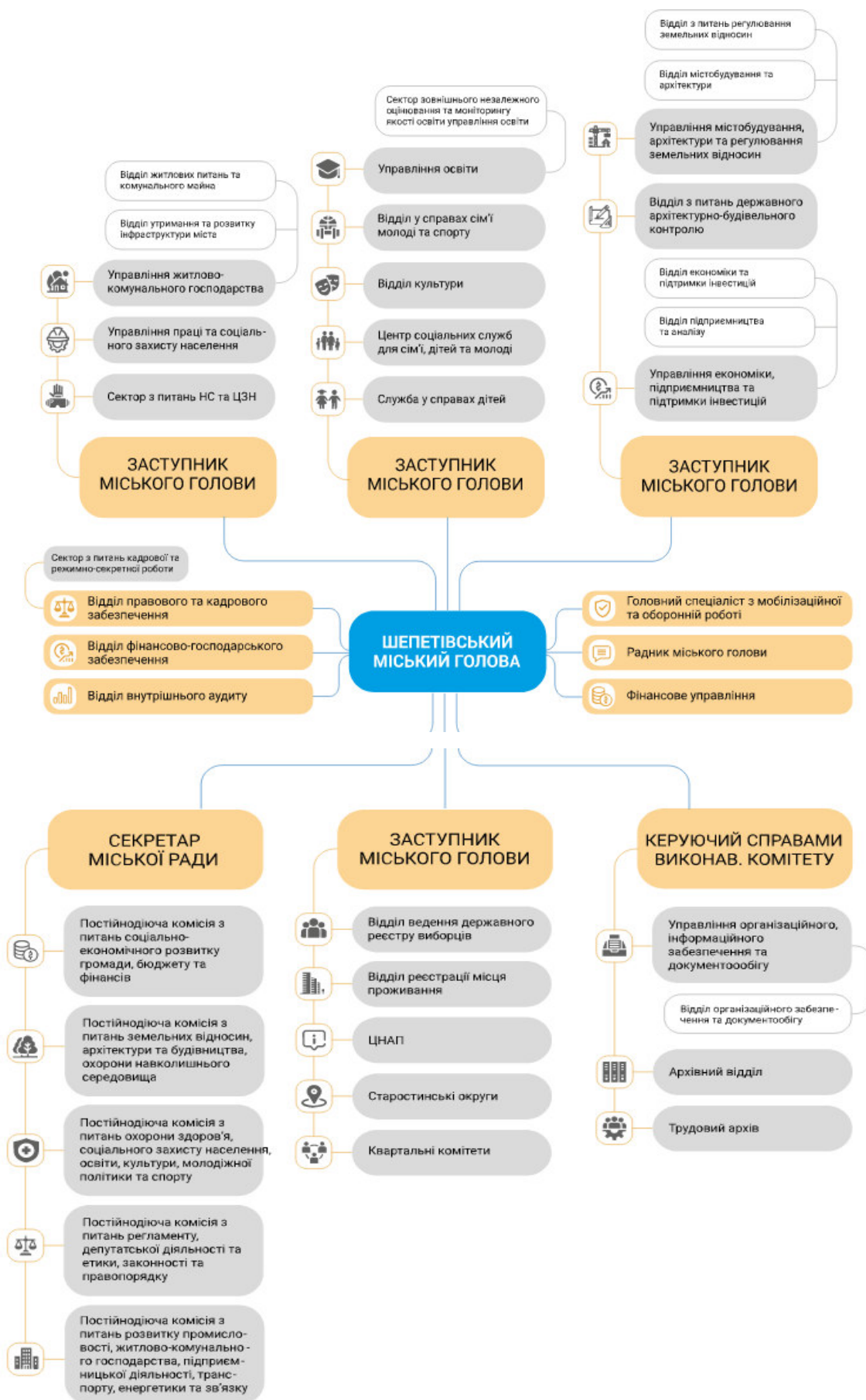

Рис 2.1. Організаційна структура управління Шепетівської міської територіальної громади

Джерело: № 43 в списку літератури.

Головною посадовою особою громади є міський голова. Який очолює виконавчий комітет, представляє інтереси територіальної громади, координує роботу виконавчих органів та забезпечує виконання рішень міської ради. Зокрема, міський голова здійснює загальне керівництво діяльністю органів місцевого самоврядування та відповідає за реалізацію основних напрямів розвитку громади.

Виконавчий комітет міської ради займає особливе місце у структурі управління, адже він забезпечує практичне виконання рішень ради та реалізацію місцевої політики у різних сферах. До його складу входять заступники міської голови, керівники структурних підрозділів, секретар ради та інші посадові особи. Через виконавчий комітет здійснюється управління освітою, культурою, молодіжною політикою, соціальним захистом населення, житлово-комунальним господарством, економічним розвитком та іншими напрямками.

Заступники міського голови у свою чергу координують окремі сфери діяльності громади. Вони несуть відповідальність за соціальний захист населення, освіту, культуру, молодіжну політику, спорт, економіку, фінанси, інвеституційну діяльність, житлово-комунальне господарство та інфраструктурний розвиток. Таким чином робота громади дозволяє ефективно управляти всіма напрямками.

За даними сайту Шепетівської міської територіальної громади також свою діяльність виконують виконавчий орган Шепетівської міської ради [43]. До них належать управління освіти, відділ культури, відділ у справах сім'ї, молоді та спорту, служба у справах дітей, центр соціальних служб, управління праці та соціального захисту населення, фінансове управління, архівний відділ, відділ економіки, ЦНАП, юридичний відділ, земельний відділ та інші структурні підрозділи. Відповідно кожен із них виконує окремі функції та забезпечує реалізацію державної та місцевої політики у своїй сфері.

Представницьким органом громади виступає міська рада, яка приймає рішення щодо місцевого бюджету, програм соціально-економічного розвитку, розвитку культури, молодіжної політики та інших важливих напрямів. Саме міська рада затверджує цільові програми, визначає фінансування та контролює діяльність виконавчих органів.

У структурі міської ради функціонують постійні депутатські комісії. Зокрема, постійна комісія з питань охорони здоров'я, соціального захисту населення, освіти, культури, молодіжної політики та спорту. Комісія здійснює попередній розгляд проектів рішень, що стосується розвитку молодіжного середовища та культурної сфери громади.

Діяльність міської ради та її постійних комісій приймають рішення щодо створення та фінансування молодіжних програм, підтримку закладів культури, організацій культурно-мистецьких заходів та розвитку молодіжної інфраструктури. Через затвердження місцевих програм, громада отримує можливість системно розвивати культурний простір, підтримувати молодіжні ініціативи та забезпечувати умови для активної участі молоді у суспільному житті.

Отже, реалізація молодіжної та культурної політики у громаді здійснюється не лише через діяльність профільних відділів, а й через представницькі органи місцевого самоврядування, які забезпечують нормативне та фінансове підґрунтя для їх функціонування. Структура управління Шепетівської міської територіальної громади є цілісною системою, у якій кожен елемент виконує важливу функцію. Взаємодія міської ради, виконавчого комітету, профільних відділів та постійних комісій створює необхідні умови для ефективної реалізації молодіжної та культурної політики на місцевому рівні.

Фундаментальною правовою основою функціонування Шепетівської міської територіальної громади є Статут територіальної громади міста Шепетівки [44]. Цей установчий документ визначає організацію місцевого самоврядування, порядок діяльності органів влади, форми участі жителів у вирішенні питань місцевого значення та механізми реалізації прав членів громади. Він слугує концептуальним підґрунтям для формування та імплементації муніципальної політики у стратегічних сферах культури, молоді, освіти та соціального розвитку.

У преамбулі Статуту зазначено, що місцеве самоврядування є гарантованим державою правом територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції України та чинного законодавства. Це положення має важливе значення для розвитку молодіжної культурної політики, адже органи місцевого самоврядування отримують можливості самостійно формувати програми підтримки молоді, організовувати заходи, створювати молодіжні простори та забезпечувати фінансування відповідних ініціатив.

Згідно зі Статутом, місто Шепетівка є самостійною адміністративно-територіальною одиницею, яка має власні органи управління, комунальну власність, та місцевий бюджет. Відповідно у сфері культури та молодіжної політики створюється реальні можливості для реалізації місцевих програм. Фінансові ресурси громади можуть спрямовуватися на підтримку бібліотек, будинків культури, молодіжних центрів, творчих гуртків, мистецьких шкіл та культурно-масових заходів.

Місцеве самоврядування також прописується у Статті 2.1.1., де зазначається її система. Зокрема, до органів місцевого самоврядування входить міська громада, міська рада, міський голова, виконавчі органи ради та органи самоорганізації населення.

Для молодіжної політики важливим положенням у Статуті є забезпечення участі жителів у місцевому самоврядуванні через місцеві вибори, громадське слухання, загальні збори громадян, місцеві ініціативи, громадські обговорення та колективні звернення. Насамперед, це дає змогу молодим людям отримувати можливість брати участь у прийнятті рішень, подавати власні пропозиції щодо покращення та розвитку культурного середовища. Також для впливу на формування місцевих програм молодь може самостійно ініціювати проведення молодіжних заходів.

Відділ культури Шепетівської міської територіальної громади є виконавчим органом міської ради (додаток 1) , який утворюється міською радою та для них є підзвітним, підконтрольним та підпорядкованими виконавчому комітету міської ради, міському голові та заступнику міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради відповідно до розділу обов'язків. У своїй діяльності відділ керується Конституцією України, законами, актами Президента України, Кабінету Міністрів, рішеннями міської ради, виконавчого комітету, розпорядженнями міського голови та власним Положенням [45] , який має наступні завдання та повноваження.

По-перше, основними завданням відділу культури є реалізація державної політики у сфері культури, охорони культурної спадщини, міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав національних меншин, спеціальної освіти у

сфері культури та мистецтв, а також державної мовної політики, забезпечення прав національних меншин, права громадян на свободу світогляду та віросповідання. Також забезпечення вільного розвитку культурно-мистецьких процесів, доступності всіх видів культурних послуг і культурної діяльності для кожного громадянина.

По-друге, відділ культури забезпечує у межах свої повноважень захист прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, координує взаємодію місцевих органів влади з питань міжнаціональних та міжконфесійних відносин, вживає заходів у межах своєї компетенції щодо запобігання проявам розпалювання міжетнічної, расової та релігійної ворожнечі в місті, створює умови для розвитку усіх видів професійного та аматорського мистецтва, художньої творчості, а також для організації культурного дозвілля населення, здобуття освіти у сфері культури і мистецтва; соціальної та ринкової інфраструктури у сфері культури та охорони культурної спадщини, підвищення рівня матеріально-технічного забезпечення такої інфраструктури.

По-третє, через діяльність відділу культури забезпечується залученість молоді до культурного життя громади. У Положенні основними пріоритетами діяльності виконавчого органу міської ради виокремлюють:

- 1) формування репертуару концертних організацій і мистецьких колективів, комплектуванню та оновленню фондів бібліотек, організації виставок, відродженню та розвитку народних художніх промислів, збереженню культурної спадщини;
- 2) діяльність творчих спілок, національно-культурних товариств, громадських організацій, що функціонують у сфері культури та охорони культурної спадщини;
- 3) збереження та розвиток етнічної, культурної, релігійної самобутності корінних народів і національних меншин, задоволенню їх національно-культурних потреб, а також потреб у літературі, мистецтві;
- 4) діяльність національно-культурних об'єднань та інших громадських організацій національних меншин, підтримує розвиток національно-культурних традицій;
- 5) проведення благодійних акцій, інших заходів, спрямованих на розвиток етнічної самобутності національних меншин;
- 6) доступ населення до надбань культури, писемності, традицій і звичаїв корінних народів та національних меншин;
- 7) забезпечення культурно-мовних, освітніх, інформаційних потреб українців, які проживають за межами України, налагодженню співпраці з

державними установами, громадськими, культурними, національними центрами іноземних держав з питань, що належать до його компетенції;

8) здійснення заходів (у межах повноважень відділу) з реалізації Європейської хартії регіональних мов або мов меншин, координує діяльність, пов'язану з виконанням вимог її положень, надає міському голові та в управління відповідну інформацію.

Особливе місце у системі місцевого самоврядування займає відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Шепетівської міської територіальної громади (додаток 2). Його діяльність реалізується через державну політику у сфері молоді, сімейної політики, фізичної культури та спорту. Якщо відділ культури забезпечує формування культурного середовища громади, та відділ сім'ї, молоді та спорту створює умови для соціального становлення молоді, її активної участі у громадському житті та розвитку молодіжних ініціатив.

Діяльність відділу у справах сім'ї, молоді та спорту регламентується відповідним положенням, затвердженням рішенням Шепетівської міської територіальної громади [46]. Відділ функціонує як структурний підрозділ виконавчих органів міської ради та забезпечує реалізацію державної і місцевої політики у сфері молоді, сім'ї, фізичної культури та спорту. У своїй роботі він також керується Конституцією України, законами, нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів, рішеннями міської ради, виконавчого комітету та розпорядженнями міського голови.

Для ефективного виконання покладених функцій відділ реалізує низку завдань, які визначають його практичну діяльність та безпосередньо впливають на розвиток молодіжного середовища і культурного простору територіальної громади, а саме:

1) розроблення та забезпечення реалізації заходів економічного, правового, соціального, інформаційного, профілактичного та організаційного характеру, які спрямовані на поліпшення умов життєдіяльності сім'ї, жінок, молоді та дітей, запобігання та протидію домашньому насильству, розвитку фізичної культури та спорту.

2) забезпечення взаємодії відділів, управлінь міської ради, організацій та установ громади щодо реалізації державної та регіональної політики з питань сім'ї, жінок, молоді, дітей, фізичної культури та спорту, організація роботи спортивних та соціальних установ для дітей та молоді,.

3) ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності відділу та складання звітності.

4) запобігання виникненню негативних явищ у фінансово-господарській діяльності, виявлення і мобілізація внутрішньогосподарських резервів.

5) підготовка разом з іншими структурними підрозділами обґрунтованих пропозицій та рішень щодо формування політики у сфері поліпшення становища сім'ї, жінок, молоді та дітей відповідно до державних стандартів щодо роботи із зазначеними категоріями населення, розвитку фізичної культури та спорту на території громади.

Відповідно до покладених на нього завдань відділ здійснює комплексну роботу, спрямовану на реалізацію, державної та місцевої політики. Зокрема, вивчає та аналізує положення жінок, сім'ї, дітей в громаді, бере участь у підготовці заходів і пропозицій щодо організації виконання покладених на них завдань.

Значна увага приділяється організації виконання державних і місцевих програм. До державних програм відноситься підтримка сім'ї, протидія торгівлі людьми, з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві, запобігання та протидія домашньому насильству, утвердженню української національної та громадянської ідентичності, «Молодь України», підтримки молодіжного підприємництва, роботи з обдарованою молоддю. Також підготовка та залучення молоді до служби в органах місцевого самоврядування, оздоровлення і відпочинку дітей та учнівської молоді.

Крім того, відділ забезпечує реалізацію місцевих програм, зокрема «Програми розвитку фізичної культури та спорту в Шепетівській міській територіальній громаді на 2026-2030 роки» [47], «Молодь Шепетівської міської територіальної громади на 2026-2030 роки» [48], затверджені 7 серпня 2025 року

та «Програма розвитку інвалідного спорту на 2026 рік», затверджена 2 лютого 2026 року [49]. Вони спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку молоді, підтримки спортивної активності населення та формування соціально активного громадянського середовища.

У межах своїх повноважень відділ забезпечує виконання законодавства щодо соціального і правового захисту сім'ї, жінок, молоді, дітей, а також у сфері фізичної культури та спорту. Проводиться аналіз стану виконання законодавчих і нормативно-правових актів, зокрема у сфері державної допомоги сім'ям з дітьми, що дає можливість своєчасно виявляти проблеми та вдосконалювати механізми соціальної підтримки населення.

Окремим напрямом діяльності є організація роботи щодо оздоровлення та відпочинку дітей і підлітків, що має важливе значення для зміцнення здоров'я молодого покоління та забезпечення його повноцінного розвитку. Також відділ координує заходи щодо вторинної зайнятості учнівської та студентської молоді, сприяє розвитку молодіжного підприємництва та створенню умов для професійної самореалізації молоді в межах громади.

З метою ефективної імплементації молодіжної та культурної політики у межах Шепетівської міської територіальної громади функціонує система установ та організацій. Їхня діяльність цілеспрямована на забезпечення культурного розвитку населення, підтримки творчої самореалізації молодого покоління, організацію змістового довілля, а також інтенсифікацію розвитку позашкільної освіти та фізичної культури. Координацію цієї роботи здійснюють профільні структурні підрозділи міської ради, а саме відділ культури та відділ сім'ї, молоді та спорту. До мережі підпорядкованих установ належать міський будинок культури, дитяча музична школа, Шепетівська дитяча художня школа, бібліотечні установи, комунальна установа «Шепетівський Парк культури і відпочинку», заклади позашкільної освіти та спортивної підготовки, які забезпечують практичну реалізацію завдань молодіжної і культурної політики громади рис 2.2.

Рис.2.2 Система установ, що забезпечують реалізацію культурної та молодіжної політики у Шепетівській міській територіальній громаді

Джерело: сформовано автором на основі [53, 54].

Центральне місце у цій системі займає Шепетівський міський будинок культури, який виступає осередком культурно-мистецького життя громади. На його базі функціонують низка творчих колективів та студій, серед яких народний аматорський ансамбль української пісні “Колорит”, народний аматорський молодіжний театр “Браво”, народний аматорський ансамбль “Ретро”, народний аматорський молодіжний рок-гурт “Кальцій”, народний аматорський ансамбль спортивно-бального танцю “Віват”, зразковий дитячий театр естрадної пісні “Водограй”, народний аматорський колектив “Диксиленд”, ансамбль сучасного танцю “Асорті”, хор “Шепетівські козаки”, хореографічна студія “Перший крок”, ансамбль скрипалів “Експромт”, студія раннього естетичного розвитку “Пізнайко” [53].

Бібліотечні установи відіграють ключову роль у виконанні культурної політики громади, забезпечуючи доступ населення до інформаційних ресурсів, здійснюючи культурно-освітню діяльність та організовуючи тематичні заходи для різних вікових категорій населення. Мистецьку освіту дітей і молоді забезпечують музичні та художні школи, діяльність яких сфокусована на

розвиток творчих здібностей та підтримку обдарованої молоді. Складовою культурного простору громади також є музейні установи, які здійснюють роботу зі збереження історико-культурної спадщини та популяризації локальної історії.

Доповнює систему культурних установ комунальна установа Шепетівський парк культури і відпочинку, яка виступає майданчиком для проведення масових культурно-мистецьких заходів, дитячих та дорослих концертів, фестивалів, свят та інших громадських ініціатив.

Відповідальність за молодіжну та спортивну політику забезпечує Комплексна дитячо-юнацька спортивна школа (ДЮСШ) відділу у справах сім'ї, молоді та спорту. У закладі функціонує дев'ять спортивних відділень, а матеріально-технічна база включає спортивні зали, плавальний басейн, стадіон “Локомотив”, шаховий клуб “Дебют” та спортивні майданчики [54]. Ключовим вектором діяльності закладу є сприяння здорового способу життя, організацію спортивного дозвілля та підготовку спортивного резерву громади.

Інтегральною складовою системи установ є заклади позашкільної освіти, зокрема Шепетівський міський центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (ЦЕНТУМ), який створює умови для інтелектуального, творчого та особистісного розвитку молодого покоління [55]. Детальніше діяльність зазначеної установи у реалізації культурно-молодіжної політики буде проаналізовано у підрозділі 2.2.

Отже, аналіз положень та установ відділу культури та відділу у справах сім'ї, молоді та спорту Шепетівської міської територіальної громади свідчить про те, що саме ці структурні підрозділи є основними виконавцями молодіжної та культурної політики на місцевому рівні. Їх діяльність спрямована на забезпечення реалізації державної політики у сфері культури, молоді, сім'ї, фізичної культури та спорту, а також на створення умов для всебічного розвитку населення громади.

Практична реалізація повноважень відділу культури та відділу у справах сім'ї, молоді та спорту здійснюється не лише через поточну організаційну діяльність, а й через виконання місцевих цільових програм, які визначають

основні напрями розвитку відповідних сфер. Програмний підхід дозволяє системно планувати заходи, визначати джерела фінансування, відповідальних виконавців та очікувані результати.

Шепетівська міська територіально громада затвердила 7 серпня 2025 року комплексну програму розвитку культури на період 2026-2030рр [50]. Мета полягає у чіткому визначенню стратегії розвитку міської територіальної громади, концептуальних підходів до вирішення основних проблем галузі культури та досягнення високого рівня розвитку професійного і аматорського мистецтва для формування гармонійно розвиненої особистості. Цілі та завдання програми спрямовано на підтримку та розвиток творчих колективів закладів культури громади, забезпечення умов для розвитку доступної та якісної початкової мистецької освіти дітей, підтримка діяльності аматорських та муніципального колективу, забезпечення гарантій свободи творчості населення та підтримка творчої молоді та дітей.

Фінансування Програми здійснюється в межах асигнувань, передбачених у міському бюджеті, а також за рахунок залучення коштів державного, обласного бюджетів та інших джерел, не заборонених чинним законодавством, внесків юридичних і фізичних осіб.

Одним з головних завдань відділу культури Шепетівської міської ради є підтримка аматорських колективів, гуртків, клубних формувань, створення умов для духовного та естетичного розвитку кожного мешканця громади на рівнях вимог сучасності. Для втілення цієї програми у громаді передбачено низку культурно-мистецьких заходів, спрямованих на підтримку творчих колективів, розвиток народної творчості та популяризацію культурної діяльності серед населення. Основні заходи щодо реалізації Комплексної програми розвитку культури Шепетівської міської територіальної громади на 2026–2030 роки наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

**Заходи щодо реалізації Комплексної програми розвитку культури
Шепетівської міської територіальної громади на 2026–2030 роки**

Назва заходу	Термін Виконання	Відповідаль ні виконавці	Орієнтовн е фінансува ння(тис. грн.), на рік	Джерела фінансування (тис.грн)		
				Обласний бюджет	Місцевий бюджет	Інші кошти
Організація участі аматорських колективів	2026-2030	Відділ культури МБК	100,0		100,0	
Зйомка телевізійних програм про творчість художніх колективів		Відділ культури МБК	50,0		50,0	
Утримання муніципального естрадно-духовного оркестру придбання муз. інструментів – 50,0; - придбання матеріалів, предметів, канцтоварів – 60,0; - придбання комп'ютерного обладнання – 55,0; - оплата послуг з Обслуговування інтернету, програм – 50,0; - участь у мистецьких конкурсах – 30,0		Відділ культури	20500,0		20500,0	

Створити банку даних носіїв фольклору , майстрів декоративно – ужиткового мистецтва оригінальних форм роботи з розвитку національної культури та культур національних меншин в місті		Відділ культури МБК	20,0		20,0	
Створення умови для розвитку мистецтва (відвідування майстер класів, виставок, екскурсій, концертів)		Відділ культури Мистецькі школи	200,0		200,0	
Сприяти участі мистецьких шкіл у грантах та проектах різних рівнів	2026-2030	Відділ культури Мистецькі школи			2 000,0	
Забезпечити фінансування для створення сайтів мистецьких шкіл, з метою висвітлення діяльності	2026-2030	Відділ культури Мистецькі школи			100,0	

Витрати на проведення масових заходів у бібліотеках	2026-2030	Публічна бібліотека			10,0	
---	-----------	---------------------	--	--	------	--

Джерело: сформовано автором на основі [50].

Разом з поступовим розвитком культурної галузі в межах територіальної громади, першочергова увага приділяється імплементації ефективної молодіжної політики. Це передбачає стимулювання активної участі молоді у суспільному житті, розширенню можливостей для самореалізації та налагодженню співпраці на міжрегіональному й міжнародному рівні. З цією метою у Шепетівській міській територіальній громаді діє міська цільова соціальна програма “Молодь Шепетівки на 2025 рік”, затверджена 7 серпня 2025 року [48], яка охоплює основні напрями молодіжної роботи та спрямована на формування сучасного молодіжного середовища.

Одним із ключових напрямів програми є підтримка молодіжних ініціатив, створення умов для творчого, духовного та інтелектуального розвитку молоді. У межах цього напрямку передбачено проведення молодіжних культурно-мистецьких та інформаційно-просвітницьких заходів, концертів, акцій, конкурсів, форумів, фестивалів, дебатів, семінарів, тренінгів, квестів, походів та інших форм молодіжної активності. Інший захід у програмі приділяє організацію змістового дозвілля молоді з нагоди державних свят, а саме Дня молоді, Дня студента, Дня волонтерства та інших пам’ятних дат. Програмою також передбачено підтримку вуличних та неформальних молодіжних рухів, проведення кіносеансів під відкритим небом і створення умов для діяльності гуртків, секцій, клубів та інших культурно-просвітницьких форм роботи з молоддю. Виконання зазначених заходів спрямована на популяризацію інтелектуального дозвілля серед молоді. Очікуваним результатом є підтримка молодих талантів у сфері культури та мистецтва, розширення можливостей для їх творчої самореалізації та залучення більшої кількості молоді, у тому числі молоді з інвалідністю, до культурного життя громади.

Окремий напрям програми стосується розвитку неформальної освіти молоді. З цією метою передбачено проведення молодіжних акцій, спрямованих на формування професійних компетентностей молодіжних лідерів та підвищення рівня доступу молоді до неформальної освіти. Даний підхід сприяє розвитку громадянської активності, комунікативних навичок та підготовці молоді до активної участі у суспільному житті громади.

У програмі також передбачено заходи, пов'язані із соціальною інтеграцією молоді, зокрема внутрішньо переміщених осіб та молодих ветеранів війни. У рамках цього напрямку планується проведення інформаційних, культурно-мистецьких, спортивно-оздоровчих та просвітницьких заходів, спрямованих на підтримку молоді її адаптації до нового соціального середовища. Це сприяє формуванню інклюзивного молодіжного простору та підсилює соціальну згуртованість громади.

Поряд із цим програма очікує розвиток міжнародного та всеукраїнського співробітництва. Передбачено співпрацю з партнерами країн Європейського Союзу, міжнародними фондами та громадськими організаціями щодо проведення молодіжних форумів, тренінгів, семінарів, конференцій, конкурсів і фестивалів. Здійснення таких заходів спрямована на інтеграцію молоді громади до європейського молодіжного простору, вивчення міжнародного досвіду молодіжної роботи та розвиток міжрегіональної співпраці.

Одночасно з програмою “Молодь Шепетівки на 2025 рік” було затверджено “Програма розвитку фізичної культури та спорту на 2026-2030 роки”[47]. Мета програми націлена на розвиток спортивної інфраструктури, популяризацію фізичної культури, підтримку молодіжного спорту та формування здорового способу життя серед населення.

У програмі висвітлюється проблеми щодо активності молодого населення, наприклад недосконалість системи організації спортивно-масової та оздоровчої роботи в навчальних закладах, трудових колективах, за місцем проживання, відсутність власної спортивної бази у комплексній дитячо-юнацьких спортивній школі відділу у справах сім'ї, молоді та спорту (спортивна зала для ігрових видів

спорту) та недостатній рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення дитячоюнацького і резервного спорту. Відповідно до цього програма затвердила заходи для створення умов розвитку фізичної культури і спорту в Шепетівській міській територіальній громаді.

Першоетапним заходом є підтримка дитячо-юнацького спорту, функціонування спортивних секцій, гуртків і клубів комплексної дитячо-юнацької спортивної школи (КДЮСШ) . Через участь у спортивних об'єднаннях молодь отримує можливість не лише розвивати фізичні здібності, а й набувати командної взаємодії, відповідальності та соціальної активності. А відділ у справах сім'ї молоді та спорту, яка є виконавцем даної програми буде укладати договори про співпрацю з розвитку різних видів спорту, фінансової підтримки спортивним клубам та іншими організаціям фізкультурно-спортивної спрямованості.

Окрему складову програми формує розвиток адаптивного спорту та фізичної-реабілітаційних заходів для ветеранів війни, осіб з інвалідністю та інших соціально вразливих категорій населення. Такий напрям як і у попередній програмі орієнтований на розширення інклюзивного молодіжного простору, забезпечення рівного доступу до спортивних ініціатив та посилення соціальної інтеграції молоді у громаді.

Доповнюють програму заходи щодо розвитку фізичної культури і масового спорту в закладах середньої освіти , професійно-технічних та закладах фахової вищої освіти , що мають на меті організувати проведення фізкультурно-оздоровчих змагань “Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги”, обласних змагань з футболу “Шкільний м'яч” та участі в районних та місцевих змагань. Поєднання спортивних, молодіжних і соціальних елементів дозволяє використовувати фізичну культуру не лише як напрям оздоровлення населення, а і як інструмент формування активного культурно молодіжного середовища.

Останньою програмою, що стосується культурно-молодіжного середовища громади є “Програма підтримки обдарованих особистостей, популяризації української книги та української культури Шепетівської міської територіальної

громади на 2021-2025 року”, затверджена рішенням IV сесії Шепетівської міської ради VIII скликання від 24 грудня 2020 року №15 [51]. Основна мета програми полягає у створенні сприятливих умов для розвитку творчих особистостей, підтримки книговидавчої сфери, популяризації творів місцевих авторів, української народної музики, а також підтримки музикантів, художників, скульпторів та інших представників культурного середовища громади.

У межах програми прописано заходи, які безпосередньо стосуються культурного розвитку молоді та підтримки творчого потенціалу громади. Зокрема, програмою визначено підтримку видання творів місцевих авторів за кошти місцевого бюджету, поповнення фондів бібліотек громади новою українською літературою, проведення тематичних книжкових виставок, читачьких конференцій, літературних свят, зустрічей із письменниками, кравцями та видавцями.

Помітне місце у програмі займають культурно-просвітницькі заходи до Всеукраїнського дня книжки, Дня української писемності та мови, Тижня дитячої та юнацької книги, а також презентації книг місцевих авторів. Ініціативи спрямовані на популяризацію читання серед молоді, підтримку української культурної ідентичності та формування інтересу до літературної спадщини громади.

Особливе значення є напрям, який пов'язаний із підтримкою народної творчості, музичного мистецтва та декоративно-прикладного мистецтва через впровадження творчих проєктів і громадських ініціатив. Крім цього, програмою обумовлено створення комісій з питань підтримки творчих особистостей громади, до складу якої входять представники закладів культури, бібліотек, мистецьких шкіл та творчих колективів. Очікуваними результатами виконання програми визначено підвищення інтересу населення до української книги та культури, популяризація творчості місцевих авторів, розвиток народної творчості, підтримку творчої молоді та підвищення іміджу громади через культурні проєкти.

Окрім реалізації поточних програм у сфері культури та молодіжної політики, діяльність Шепетівської міської територіальної громади здійснюється відповідно до стратегічних документів місцевого розвитку. Одним із таких документів є “Стратегія розвитку Шепетівської міської територіальної громади на період до 2027 року” [52], яка визначає довгострокові пріоритети соціально-економічного, культурного та суспільного розвитку громади.

У межах стратегії приділено увагу С.2.5 “Культура і спадщина”, приділено розвиток людського капіталу, підтримці молоді та збереженню культурної ідентичності громади, розгалуженість мережі закладів культури (музеї, бібліотеки, будинки культури, музична та художня школи, клубні формування та творчі об’єднання), активність громадських організацій, у тому числі спортивного спрямування, а також функціонування місцевих ЗМІ: друкування та онлайн видання. Дані цілі передбачають створенню умов для доступу населенню до культурних послуг, підтримку закладів культури, розвиток молодіжного середовища, підвищення рівня громадської активності та формування сприятливого простору для самореалізації молодого покоління. Відповідно стратегічний підхід передбачає не лише збереження наявної культурної інфраструктури, а й її модернізацію, впровадження нових форматів культурної діяльності, підтримку творчих ініціатив та залучення молоді до культурного життя громади. І виокремлюють стратегічну ціль С.2.4.5 “Спортивна та молодіжна зорієнтована громада”, яка включає розвиток молодіжного середовища, розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої

інфраструктури, популяризація та підтримка розвитку спорту і фізичної культури, громадського здоров’я.

Положення стратегії узгоджується із Цілями сталого розвитку, проголошеними резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об’єднаних Націй від 2015 року №70/1. Зокрема, реалізація молодіжної та культурної політики громади відповідає Ціллю 11 «Сталий розвиток міст і громад», яка передбачає формування безпечного, інклюзивного та доступного культурного середовища для всіх категорій населення. Крім того, реалізація культурних та

молодіжних програм сприяє досягненню Цілі 4 «Якісна освіта» через розвиток позашкільної освіти, гурткової роботи та культурного виховання молоді, а також Цілі 3 «Міцне здоров'я і благополуччя» через проведення соціокультурних заходів, програм психологічної підтримки та організацію змістовного дозвілля. На національному рівні виконання Цілей сталого розвитку визначається Указом Президента України від 30 вересня 2019 року №722/2019 “Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року”, який встановлює основні орієнтири впровадження Цілей сталого розвитку в Україні.

Практичне впровадження стратегічних завдань у межах громади забезпечується через діяльність відділу культури, відділу у справах сім'ї молоді та спорту, закладів освіти та інших структурних підрозділів органів місцевого самоврядування. На основі стратегічних документів у громаді розробляються та реалізуються місцеві програми, зокрема Комплексна програма розвитку культури Шепетівської міської територіальної громади на 2026–2030 роки, програма “Молодь Шепетівської міської територіальної громади на 2026–2030 роки” та “Програма розвитку фізичної культури та спорту на 2026–2030 роки”. Саме через їх виконання забезпечується реалізація стратегічних цілей громади у сфері культурно-молодіжної політики, підтримки молодіжних ініціатив, розвитку творчого потенціалу молоді та організації сучасного культурного середовища.

Соціальний потенціал громади представлений розгалуженою мережею освіти, кваліфікованими кадрами, активною молоддю та системою підтримки вразливих груп населення. Це формує передумови для підвищення людського капіталу та забезпечує соціальну стійкість. Культурна спадщина, історичні пам'ятки, музеї та активна громадська участь сприяють розвитку внутрішнього туризму та креативних ініціатив, а наявність спортивної та культурної інфраструктури підсилює якість життя і залученість населення.

2.2. Аналіз реалізації молодіжної культурної політики у Шепетівській міській територіальній громаді

Формування та розвиток культурно молодіжної політики у Шепетівській міській територіальній громаді здійснюється на основі комплексу стратегічних і програмних документів, які визначають пріоритети підтримки молоді, розвитку культурного середовища, фізичної культури та спорту. До них належать Стратегія розвитку Шепетівської міської територіальної громади до 2027 року [52], Програма “Молодь Шепетівської міської територіальної громади на 2026-2030 роки” [48], Програма розвитку фізичної культури і спорту в Шепетівській міській територіальній громаді на 2026-2030 роки [47], а також Програма підтримки обдарованих особистостей, популяризації української книги та української культури Шепетівської міської територіальної громади на 2021-2025 роки [51].

Оскільки у підрозділі 2.1 вже здійснено аналіз Комплексної програми розвитку культури Шепетівської міської територіальної громади на 2026-2030 роки, зокрема виокремлено заходи, що перебувають на перетині культурної та молодіжної політики, а також охарактеризовано фінансове забезпечення їх виконання, подальший аналіз зосереджено на інших програмних і стратегічних документах, які формують систему молодіжної культурної політики громади.

Зміст зазначених документів охоплює підтримку молодіжних ініціатив, організацію культурно-мистецьких заходів, розвиток творчих здібностей молодих людей, поширення можливостей неформальної освіти, налагодження міжнародного та міжрегіональної співпраці, а також залучення молоді до громадського життя. Водночас оцінка стану молодіжної культурної політики потребує не лише вивчення програмних документів, а й аналізу конкретних заходів, передбачених для досягнення визначених цілей та завдань.

Для визначення пріоритетних напрямів розвитку молодіжного культурного середовища громади проведено детальний аналіз стратегічних і програмних документів, у яких передбачено заходи, пов'язані із культурним

розвитком молоді, підтримкою творчої діяльності, громадської активності та організацією змістового дозвілля молодого покоління (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2

Аналіз заходів програм та стратегій Шепетівської міської територіальної громади, спрямованих на розвиток молодіжної культурної політики

Програма / стратегічний документ	Захід / напрям	Відповідальні виконавці	Обсяг фінансування (тис.грн)	Очікуваний результат
Програма «Молодь Шепетівської МТГ на 2026–2030 роки»	1.Проведення молодіжних форумів, фестивалів, конкурсів, культурно-мистецьких та інформаційно - просвітницьких заходів	Відділ у справах сім'ї, молоді та спорту,	50000-80000 Щороку	Активізація молодіжного середовища, розвиток творчого потенціалу молоді
	2. Молодіжні обміни, міжнародні форуми, співпраця з партнерами ЄС	відділ культури, управління освіти	20000-30000 Щороку	Інтеграція молоді до європейського молодіжного простору
	3.Національно-патріотичні заходи, тематичні зустрічі, акції до державних свят	Відділ у справах сім'ї, молоді та спорту, заклади освіти та культури	5000-10000 Щороку	Формування громадянської свідомості та патріотичного виховання молоді
Програма підтримки обдарованих особистостей, популяризації української книги та	1. Проведення виставок-ярмарків книжкової продукції, різноманітних конкурсів місцевих авторів, художників,		3000,0	Популяризація української книги та культури, підтримка творчої молоді, виявлення й розвиток обдарованих

українсько ї культури	музикантів тощо	Відділ культур и, бібліоте ки						особистосте й, залучення молоді до культурно- мистецької діяльності громади
	2. Фінансова підтримка місцевих авторів у виданні книг з власними творами та допомога місцевим музикантам, художникам, скульпторам		3000,0 Щороку					Створення умов для творчої самореалізац ії талановитої молоді, підтримка розвитку місцевого культурного середовища
Програма розвитку фізичної культури та спорту на 2026– 2030 роки	1. Проведення спортивно- масових заходів, молодіжних турнірів, спортивних свят	Відділ у справах сім'ї молоді та спорту, ШМЦФ ЗН «Спорт для всіх»	2026 рік	2027 Рік	2028 Рік	2029 рік	2030 рік	Задоволення потреб населення в руховій активності та пропаганді здорового способу життя
	2. Розвиток адаптивного спорту та заходів для ветеранів і осіб з інвалідністю	Відділ у справах сім'ї молоді та спорту, ШМЦФ ЗН «Спорт для всіх», відділ підтрим ки військов ослужбо вців	1623, 7	1753 ,6	1911, 5	2083, 5	2271, 0	Соціальна інтеграція та інклюзивніс ть молодіжної політики
Стратегія розвитку	1. Створення бібліотечного	Відділ культур	2026 рік		2027 рік			Формування активного

Шепетівської МТГ до 2027 року	цифрового хабу та коворкінгової зони для навчання, роботи, проведення заходів, розвитку цифрових навичок і підтримки освітніх, культурних та підприємницьких ініціатив молоді, ВПО та мешканців громади (КЗ “Публічна бібліотека Шепетівської міської територіальної громади”)	и, КЗ “Публічна бібліотека Шепетівської МТГ”	112,0	112,0	молодіжного середовища та розвиток молодіжної інфраструктури
	Сприяння проведенню інформаційних, освітніх, культурно-мистецьких та спортивно-оздоровчих заходів для підтримки та соціальної інтеграції внутрішньо переміщених дітей та молоді	Відділ культури, заклади освіти, молодіжні установи	2026 рік	2027 рік	Соціальна інтеграція молоді та розширення участі у громадському у житті
			1300,0	1400,0	
	3. Створення молодіжних просторів, креативних хабів	Молодіжна рада, органи місцевого самоврядування	Не зазначено		Підвищення молодіжної активності та створення умов для самореалізації молоді

Джерело: сформовано автором на основі [47, 48, 50, 51].

Аналіз даних, наведених у таблиці 2.1, свідчить, що молодіжна культурна політики Шепетівської міської територіальної громади формується на основі кількох взаємопов'язаних програмних документів, які охоплюють різні напрями розвитку молоді. Найбільша увага приділяється підтримці творчої активності молодого покоління, організації культурно-мистецьких заходів, розвитку громадянської активності, неформальної освіти, фізичної культури та створенню умов для самореалізації молоді.

Центральною ланкою у системі програмних документів займає Програма “Молодь Шепетівської міської територіальної громади на 2026-2030 роки” [48]. Передбачені нею заходи спрямовані на залучення молодих людей до суспільного життя громади через форумів, фестивалів, конкурсів, інформаційно-просвітницьких заходів, молодіжних обмінів та міжнародного співробітництва. Особливу увагу приділено розвитку творчого потенціалу молоді, підтримці молодіжних ініціатив, організації змістового дозвілля та формування активної громадянської позиції. Позитивним аспектом програми є поєднання культурного, освітнього та соціального напрямів молодіжної роботи, що створює можливості для комплексного розвитку молоді. Разом із тим значна частина заходів має подієвий характер, тоді як питання створення сталої молодіжної інфраструктури та постійно діючих просторів для молоді потребують подальшого розвитку.

Вагомий внесок у підтримку культурного розвитку молодого покоління забезпечує Програма підтримки обдарованих особистостей, популяризації української книги та української культури [51]. Її заходи спрямовані на проведення книжкових виставок, творчих конкурсів, підтримку місцевих авторів, художників, музикантів і митців. Виконання таких ініціатив сприяє виявленню та розвитку творчо обдарованої молоді, залученню молодих людей до культурно-мистецької діяльності та популяризації української культурної спадщини. Позитивним результатом програми є підтримка місцевого культурного середовища та стимулювання творчої самореалізації молоді. Водночас обсяги фінансування окремих заходів залишаються відносно

невеликими, що може обмежувати масштаби їх впливу на молодіжне середовище громади.

Також одним із ключових аспектів молодіжної політики виступає Програма розвитку фізичної культури і спорту в Шепетівській міській територіальній громаді на 2026-2030 роки [47]. Незважаючи на спортивне спрямування програми, значна частина заходів, турнірів, чемпіонатів та змагань забезпечує організацію особистого розвитку з фокусом на популяризацію здорового способу життя та сприяння соціальної активності молодого покоління. Відповідно до цього можна виокремити, що позитивними моментами є увага до прогресу адаптивного спорту та створення умов для соціальної інтеграції ветеранів війни, молоді з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб. Таким чином цілі дозволяють розглядати спортивну політики як важливий інструмент соціальної згуртованості та інклюзивної молоді.

Водночас слід зазначити, що базовим документом у сфері культурного розвитку громади залишається Комплексна програма розвитку культури Шепетівської міської територіальної громади на 2026-2030 роки [50], аналіз якої було здійснено у підрозділі 2.1. Завдяки їй визначається основні напрями підтримки закладів культури, розвитку культурної інфраструктури, збереження культурної спадщини та створення умов для творчої діяльності населення. Окремі заходи такі як створення умови для розвитку мистецтва (відвідування майстер класів, виставок, екскурсій, концертів) або участь аматорських колективів безпосередньо орієнтовані на молодь та передбачають модернізацію культурного простору, підтримку культурно-освітніх ініціатив та допомога творчій молоді розвивати свій культурний талант.

Стратегічні орієнтири молодіжно культурної політики визначає Стратегія розвитку Шепетівської міської територіальної громади до 2027 року [52]. У рамках стратегічної цілі С.2.4 “Спортивна та молодіжно- зорієнтована громада” передбачено розбудова спортивної та фізкультурно-оздоровчої інфраструктури, популяризація та підтримка розвитку спорту і фізичної

культури, розвиток та підтримка адаптивних видів спорту. А стратегічна ціль С.2.5 “Культура і спадщина” спрямована на модернізація закладів, центрів культури та дозвілля, формування ефективної системи організації культурного дозвілля громади. У стратегічних цілях таким чином важливими заходами виокремлено створення бібліотечного цифрового хабу та коворкінгової зони для навчання, проведення інформаційних, освітніх, культурно-мистецьких та спортивно-оздоровчих заходів. А також прописується створення молодіжних просторів, креативних хабів для формування молодіжної політики на місцевому рівні. Такі ініціативи сприяють формуванню сучасного молодіжного середовища, розширенню можливостей креативного потенціалу та підвищення рівня участі молоді, підтримці молодіжних ініціатив, розвитку креативного потенціалу та підвищення участі молодого покоління у культурному і громадському житті Шепетівській міській територіальній громаді. З метою комплексної оцінки стану молодіжної культурної політики на основі аналізу стратегічних і програмних проєктів було здійснено SWOT-аналіз, який дозволив визначити ключові сильні та слабкі сторони, перспективні можливості й потенційні загрози її подальшого розвитку рис 2.2.

Рис.2.2 SWOT-аналіз на основі проектів і стратегії молодіжної культурної політики в Шепетівській міській територіальній громаді

Джерело: сформовано автором на основі [48,50, 51,52]

Проведений SWOT-аналіз дав змогу всебічно проаналізувати стан молодіжної культурної політики та окреслити ключові тенденції її подальшого вдосконалення. Результати дослідження доводять, що у громаді сформовано належне нормативно-програмне підґрунтя для підтримки молодого покоління, удосконалення культурного простору та активізації участі молоді у громадському житті. Наявність окремих програм і стратегії у галузі молодіжної політики, культури, спорту та підтримки творчо обдарованої молоді свідчить про прагнення органів місцевого самоврядування забезпечити цілісний підхід до формування молодіжного середовища.

Позитивною тенденцією є поєднання культурного, освітнього, спортивного та соціального компонентів роботи з молоддю. Заплановані програмами ініціативи забезпечують умови для розкриття творчих здібностей молодих людей, організації активного дозвілля, підтримки суспільної активності, популяризації здорового способу життя з утвердження національно-патріотичних цінностей. Важливу роль у цьому процесі відіграють заклади

культури, мистецькі школи, бібліотеки, творчі об'єднання та молодіжні ініціативи, діяльність яких забезпечує залучення молоді до культурного простору громади та створює можливості для її самовираження.

Проведене дослідження також дало можливість виявити окремі проблемні аспекти, що стримують подальше вдосконалення молодіжної культурної політики. Насамперед, це стосується недостатньо розвитку сучасної молодіжної інфраструктури, обмеженої кількості постійно функціонуючих молодіжних хабів та низького рівня активності окремих молодіжних громадських об'єднань на становлення молоді та її культурний розвиток об'єднань. Значна частина заходів має переважно короткотривалий або епізодичний характер, тоді як довгострокові ініціативи, орієнтовані на системний розвиток молодіжного осередку, представлені значно менше.

Окрім цього, у програмах недостатньо уваги зосереджено на розвитку креативних індустрій, цифрового мистецтва, молодіжного підприємництва у сфері культури та сучасних форм неформального навчання. В умовах стрімкої цифровізації суспільства саме такі напрями можуть стати дієвими інструментами творчої самореалізації молоді, підвищення її зацікавленості у культурному житті громади та формування сучасного молодіжного простору. Водночас частина молодих людей залишається недостатньо залученою до процесів місцевого самоврядування та ухвалення управлінських рішень, що негативно позначається на рівні молодіжної ініціативності та громадянської активності.

Вагомий вплив на формування молодого покоління та його культурне становлення мають можливості для творчого самовираження, доступність культурних послуг, підтримка молодіжних проєктів, функціонування молодіжних просторів, а також рівень поширення неформальної освіти. Завдяки цим чинникам становлення активізації молоді зумовлюють розвитку громадянської відповідальності, посиленню соціальної взаємодії та зміцненню зв'язку молоді з місцевою громадою.

Отже, результати SWOT-аналізу засвідчують, що молодіжна культурна політики Шепетівської міської територіальної громади характеризують

позитивною динамікою, однак потребує подальшого вдосконалення у напрямі розширення сучасної молодіжної інфраструктури, підтримки молодіжних громадських починань, розвитку креативних просторів, активізації самоосвіти та ширшого залучення молоді до формування місцевої культурної політики.

Практичне втілення визначених програмних і стратегічних напрямів молодіжної культурної політики простежується через діяльність закладів культури, молодіжних просторів, творчих колективів та громадських ініціатив громади. Саме їх функціонування дозволяє оцінити не лише програмне забезпечення молодіжної політики, а й реальний рівень залучення молоді до культурного, творчого та громадського життя Шепетівської міської територіальної громади.

У 2025 році відділ культури забезпечив комплексну роботу у сфері молодіжної культурної політики, залучивши до цього процесу мережу підпорядкованих установ: міський будинок культури та його сільські філії, публічні бібліотеки, мистецькі школи та інші заклади культури громади.

У публічних бібліотеках громади акцент зроблено на інтелектуальний розвиток та неформальну освіту молоді (квести, тренінги, медіаграмотність). Мистецькі школи залучають молодих людей до творчих проєктів та арт-перформансів. Відділ культури разом з Шепетівським міським будинком культури та його філіями у селах Плесна, Пліщин та Жилинці залишається базовим майданчиком для проведення масових видовищних заходів, вокальних конкурсів та патріотичних акцій. Зокрема, було проведено 162 заходи безпосередньо для дітей та підлітків, серед яких переважали благодійні акції на підтримку ЗСУ, театралізовані свята та виступи професійних артистів. Нижче наведено розподіл заходів за основними категоріями на рис. 2.3

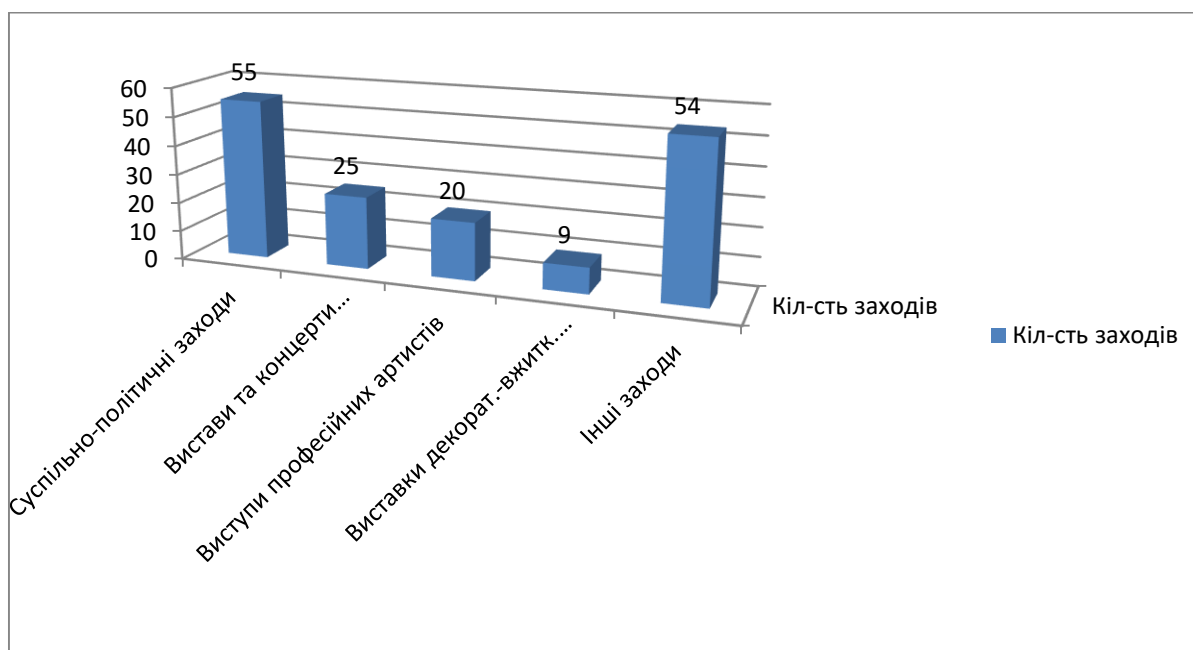

Рис. 2.3 Розподіл кількості проведених заходів за категоріями (станом на 2025 рік)
Джерело: сформовано автором на основі <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2025/04/pro-robotu-zakladiv-kultury-za-2024-rik.pdf>

Для більш ґрунтовної оцінки ефективності діяльності закладів культури та результативності молодіжної культурної політики було проведено дослідження під час проходження переддипломної практики тривалістю два тижня. На основі ознайомлень документів був складений аналіз динаміки основних показників діяльності закладів, які координує відділ культури упродовж 2023–2025 років, що наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка основних показників діяльності за 2023–2025 рр

Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Кіл-сть працівників закладів	100	106	99
Кількість проведених заходів	185	240	302
Відвідувачів, осіб	28 500	35 200	50 842
Фінансування (загальний фонд), тис. грн.	24 31392	25 31375	26 31394

Джерело: складено автором на основі документів, опрацьованих під час переддипломної практики

Аналіз даних таблиці свідчить про позитивну динаміку розвитку закладів сфери культури. Зростання кількості заходів та відвідувачів у 2025 році, незважаючи на складні умови воєнного стану, показники діяльності

підтверджують ефективність обраної стратегії управління та високий соціальний запит громади на культурні послуги. Відділ культури не лише відновив свою роботу до довоєнного рівня, а й активно нарощує потенціал у теперішній стан повномасштабної війни, залучаючи нові категорії населення до культурно-мистецького життя міста. Зростання попиту на заходів вимагає від адміністрації постійного вдосконалення управлінських рішень та ефективного розподілу наявних ресурсів. Саме тому, для забезпечення подальшого сталого розвитку закладу, критично важливим є аналіз фінансової складової та системи стимулювання персоналу, які створюють необхідний базис для реалізації творчих планів.

Наступним складовим аналізу молодіжної культурної політики є діяльність молодіжних центрів та громадських організацій. Вони створюють простір неформальної освіти, розвиток лідерських якостей, творчої самореалізації та громадської активності молоді. Через такі осередки молоді люди мають можливість не лише брати участь у культурному житті, а й самостійно ініціювати власні проекти, соціальні ініціати та інше.

У Шепетівській міській територіальній громаді одним із таких місць є Шепетівський міський центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Хмельницької області “ЦЕНТУМ”. Діяльність центру спрямована на розвиток екологічної творчості, інтелектуального потенціалу молоді, формування практичних навичок та підтримку обдарованих дітей і підлітків. У закладі обладнано 8 профільних кабінетів за напрямками гурткової роботи: кабінети екології, плетіння з верби, природи і фантазії, кінології, орнітології, акваріумістики, квітникарства, писанкарства. Створено виставкові зали з акваріумістики та орнітології, куточок живої природи, зовнішній вольєр для утримання декоративних птахів, обладнано кінологічний майданчик для проведення кінологічних заходів, створено та зареєстровано 3 паспортизовані музеї (музей народних промислів України, музей кімнатних рослин, етнографічний музей), відповідно до нормативної бази закладена навчально-дослідна земельна ділянка[55]. Центр виступає не лише освітнім простором, а

й елементом молодіжної культурної політики, оскільки створює умови для поєднання навчання, творчості та соціальної активності. Участь молоді у таких формах роботи формує навички командної взаємодії, відповідальності, ініціативності та громадянської свідомості, що є важливою складовою сучасної молодіжної політики.

Окрім місцевих культурно молодіжних просторів є також громадські організації, які спрямовані на культурний розвиток молоді. При аналізі наявності у Шепетівській міській територіальній громаді окремих молодіжних громадських організацій, було виявлено що їх практичний вплив на розвиток молодіжної культурної політики залишається недостатнім. Частина таких організацій формально зареєстрована, однак активна діяльність, спрямована на реалізацію молодіжних культурних проєктів, проведення освітніх заходів, форумів, тренінгів чи залученню молоді до громадського життя, фактично відсутня або має епізодичний характер. Відсутність стабільно діючих молодіжних громадських платформ ускладнює процес формування активного молодіжного середовища, знижує рівень участі молоді у прийнятті рішень на місцевому рівні. У результаті значна частина молодих людей залишається пасивною щодо участі культурно громадському житті громади.

Це свідчить про необхідність посилення підтримки молодіжного громадського сектору з боку органів місцевого самоврядування, створення реальних умов для діяльності молодіжних об'єднань, розвитку молодіжних просторів та стимулювання участі молодих людей у реалізації місцевої молодіжної культурної політики.

З метою оцінки стану молодіжної культурної політики у Шепетівській міській територіальній громаді було проведено анкетування серед молоді та мешканців громади (додаток 3). В опитуванні взяли участь 23 респондентів різного віку, статі, освітнього рівня та соціального статусу. Результати анкетування дали можливість визначити рівень залучення молоді до культурного життя мешканців міста, оцінити ефективність існуючих заходів

та виявити основні проблеми й потреби молодого покоління у сфері культури.

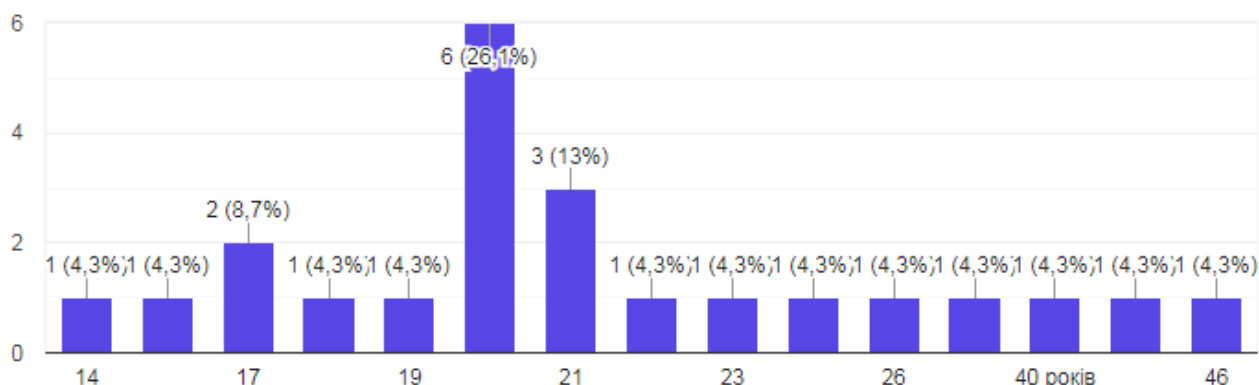

Рис 2.3 Вікова категорія респондентів

Джерело: сформовано автором

Аналіз вікового складу респондентів вказує, що найбільшу активну участь в опитуванні брала молодь віком 20-21 років. Також в анкетуванні були представлені, студенти та дорослі мешканці громади, що дозволило отримати різносторонню оцінку молодіжної культурної політики. Серед опитаних переважали жінки -82,6%, тоді як частина чоловіків становила 17,4%. Це доводить про вищу активність жіночої аудиторії у громадських та культурних опитувань. Визначено у відповідях, що більшість респондентів проживають у межах Шепетівської міської територіальної громади і підтверджує тим самим актуальність отриманих підсумків для оцінки місцевої політики.

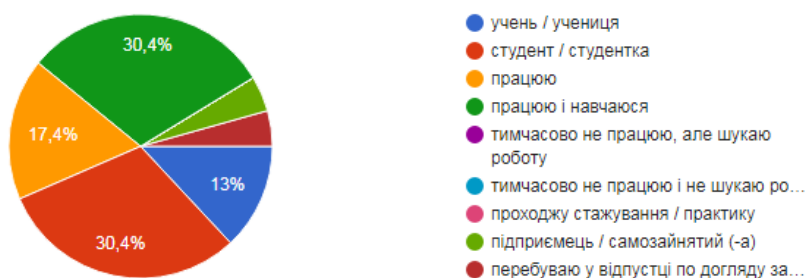

Рис 2.4 Структура анкетованих за поточним статусом навчання та зайнятості

Джерело: сформовано автором

Структура опитаних за поточними статусом демонструє переважання молоді, яка перебуває на етапі поєднання освітньої та професійної діяльності.

Найчастіші групи становлять студенти та особи, які одночасно навчаються і працюють – 30,4% від загальної кількості учасників дослідження. Така тенденція характеризує вибірку як достатньо активну та соціальну інтегровану частину молодого покоління.

Питома вага працюючих респондентів становить 17,4%, тоді як частина учнів складає 13%. Наявність у вибірці представників різних категорій молоді забезпечує можливість комплексніше оцінити особливості сприйняття культурного життя громади та рівень залученості до молодіжних ініціатив. Одночасно незначна кількість опитаних належить до категорії само зайнятих осіб, стажерів або залучені до освітньої чи трудової діяльності. Це дає підстави стверджувати, що в опитуванні переважно взяла участь молодь, яка має активну життєву позицію та потенційно виступає основним споживачем і учасником культурних програм громади. І з огляду на отриманий розподіл, формування молодіжної культурної політики доцільно орієнтувати на потреби молодих людей, які поєднують навчання, роботу та громадську активність, оскільки саме ця категорія становить основу молодіжного середовища громади.

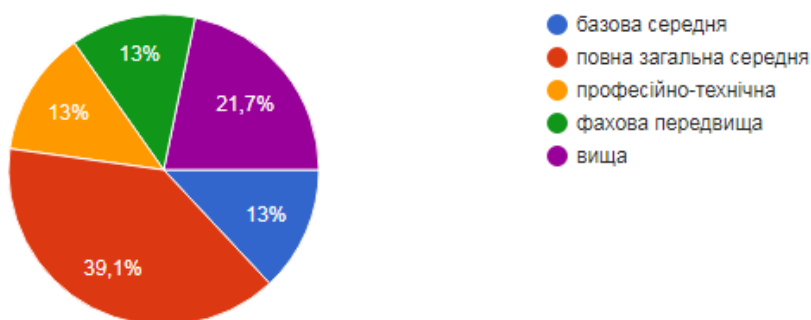

Рис 2.5 Класифікація респондентів за рівнем освіти

Джерело: сформовано автором

Найбільшу частку опитуваних становили особи із повною середньою та вищою освітою. Це дозволяє вважати результати опитування достатньо обґрунтовані та усвідомлені.

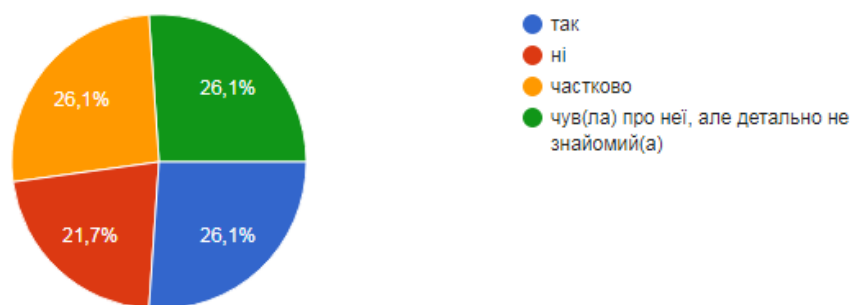

Рис 2.6 Проінформованість юнацтва щодо програм розвитку місцевої молодіжної політики

Джерело: сформовано автором

Рівень обізнаності молоді щодо програм розвитку молодіжної політики є одним із важливих показників ефективності комунікації між органами місцевого самоврядування та цільовою аудиторією. У ході аналізу частина учасників анкетування зазначила, що лише частково володіє інформацією про відповідні програми, тоді як повною мірою ознайомленими з ними є значно менше учасників дослідження

Такий розподіл відповідей свідчить вказує про наявність певного інформаційного розриву між заходами, які реалізуються у громаді, та рівнем їх сприйняття молоддю. Незважаючи на функціонування програмних документів у сфері молодіжної та культурної політики, інформація про їх зміст, можливості участі та інструменти підтримки молодіжних ініціатив не завжди досягає потенційних учасників. Окремої уваги заслуговує той факт, що частина опитаних взагалі не знайома з програмами розвитку молодіжної політики – 21,7%. Це може демонструвати про недостатню популяризацію діяльності органів місцевого самоврядування, відділ культури і відділ сім'ї, молоді та спорту або використання комунікаційних каналів, які не повною мірою відповідають сучасним інформаційним потребам молодого покоління.

Отримані дані дають підстави вважати, що одним із актуальних напрямів удосконалення молодіжної культурної політики є посилення інформаційної роботи, розширення присутності у соціальних мережах та використання

сучасних цифрових платформ для інформування молоді про можливості участі у програмах, проектах та громадських ініціативах громади.

Аналіз відповідей на запитання щодо можливих доповнень до програми розвитку молодіжної політики дозволив визначити основні очікування молоді від подальшого вдосконалення молодіжного середовища громади. Найчастіше респонденти наголошували на необхідності розширення можливостей для змістовного дозвілля та творчої самореалізації молодого покоління. Серед запропонованих ідей переважили пропозиції щодо створення нових молодіжних просторів, збільшення кількості культурно-мистецьких заходів, проведення фестивалів, концертів, тематичних зустрічей та освітніх подій. Учасники приділили необхідності фінансової підтримки молодіжних проєктів і громадських ініціатив, що вказує про прагнення молоді брати активнішу участь у розвитку територіальної громади. Відповідні респонденти також акцентували увагу на важливості удосконалення інформаційної політики, зокрема використання соціальних мереж для поширення культурних заходів, що було виявлено у попередній діаграмі. На думку опитаних, це сприятиме підвищенню рівня залученості молодих людей до суспільного та культурного життя населення.

Загалом висловані пропозиції демонструють зацікавленість молоді у розширенні власних можливостей для саморозвитку, творчої діяльності, а також підтверджують потребу у подальшому вдосконаленні механізмів підтримки молоді до самостійних активних дій у розвитку культурної діяльності.

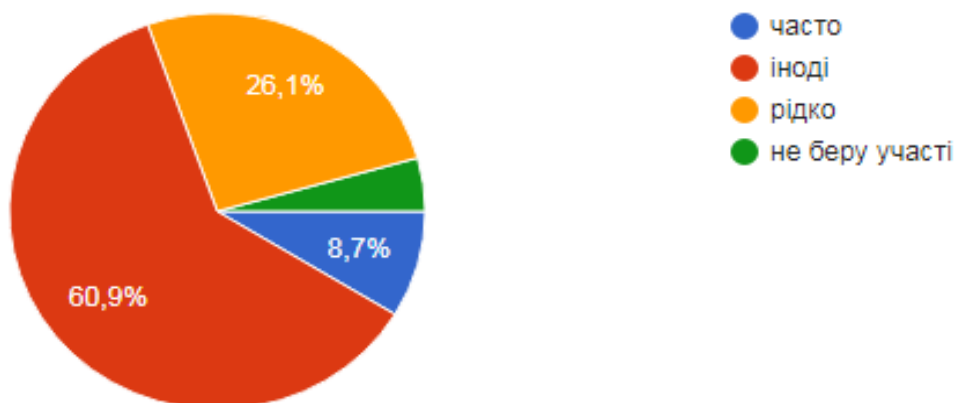

Рис 2.7 Регулярність відвідування культурних подій у громаді

Джерело: сформовано автором

Частота участі молоді у культурних заходах є одним із показників її залученості до культурного життя громади. У ході аналізу виявлено, що найбільша частина опитаних бере участь у культурних подіях лише час від часу - 60,9%. Менша кількість молодих людей долучається до таких заходів регулярно, тоді як окремі респонденти практично не бере участі у культурних подіях. Подібне спрямування дає підстави засвідчувати, що підростаюче покоління виявляє інтерес до культурного життя, проте цей інтерес не завжди трансформується у систематичну участь у культурно-мистецьких заходах.

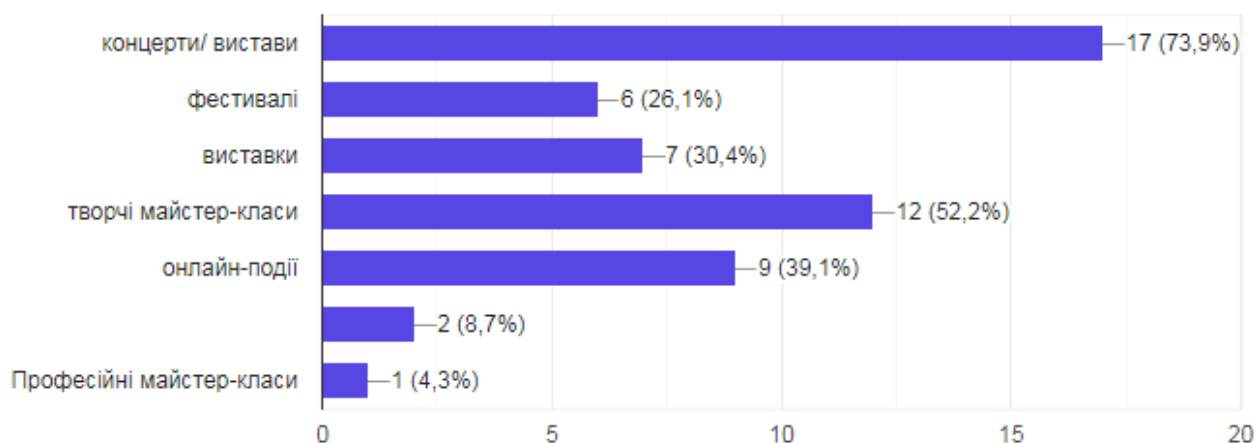

Рис 2.8 Відвідування заходів підростаючим поколінням

Джерело: сформовано автором

Для більш детального з'ясування культурних уподобань молоді респондентам було запропоновано визначити заходи, у яких вони беруть участь найчастіше. Отримані дані зафіксували, що найбільш популярними серед опитаних є концерти, вистави, які обрали 73,9% анкетовані. Високий рівень зацікавленості також спостерігається щодо творчих майстер-класів, участь у яких беруть 52,3% опитаних. Меншим попитом користуються онлайн події 39,1%, вистави 30,4% та фестивалі 26,1%. Найнижчі показники виявлено щодо професійних майстер-класів, які відвідує лише незначна частина учасників анкетування. Переважно структура відповідей демонструє зацікавленість як у традиційних культурно-мистецьких заходів так і в інтерактивних форматах участі, що доцільно врахувати під час планування та реалізації заходів в межах молодіжної культурної політики громади.

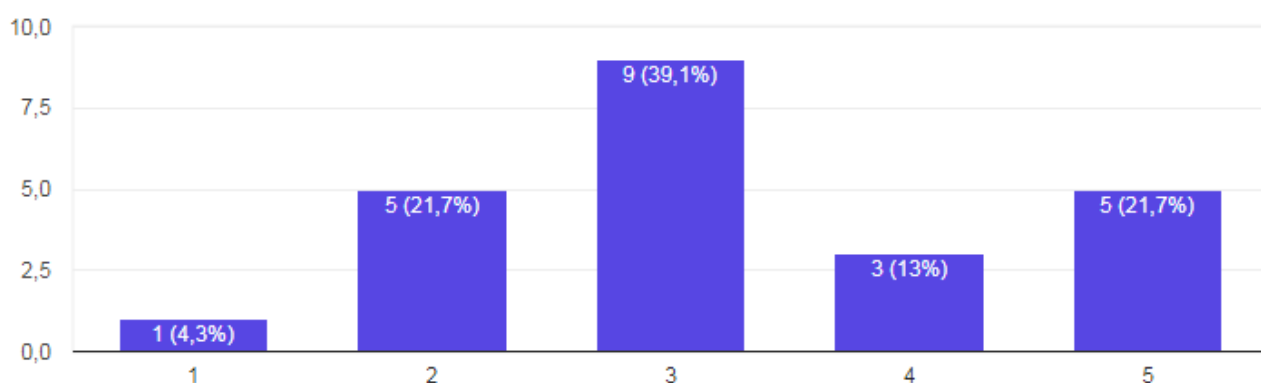

Рис 2.9 Оцінка задоволеності розвитком культурно життя

Джерело: сформовано автором

Оцінювання продемонструвало переважання середніх значень у оцінці розвитку культурного життя громади. Найбільша кількість поставила оцінку 3 бали, що вказує на стримане сприйняття сучасного стану культурної сфери. Разом і з тим частина оцінила розвиток більш позитивно, обравши 4 і 5 балів. Чверть опитувальників надали низькі оцінки, що свідчить про наявність певного рівня незадоволеностями окремими аспектами організації культурного життя і заходів. У загальному середня оцінка становить 3,26 бала з 5 можливих, що

характеризує становлення молоді як помірно позитивне, без вираженої переваги високих або низьких оцінок.

Наступне питання стосувалося наявності молодіжних просторів та центрів у громаді. Більше половини учасників дослідження (52,2%) підтвердили їх існування. Разом із тим майже третина опитаних (30,4%) не володіє такою інформацією, а 17,4% переконані, що подібні осередки відсутні. Подібна картина демонструє неоднаковий рівень ознайомлення молоді з можливостями, які доступні на території громади. Значна частина невизначених відповідей може вказувати на недостатню впізнаваність окремих молодіжних локацій серед потенційних відвідувачів.

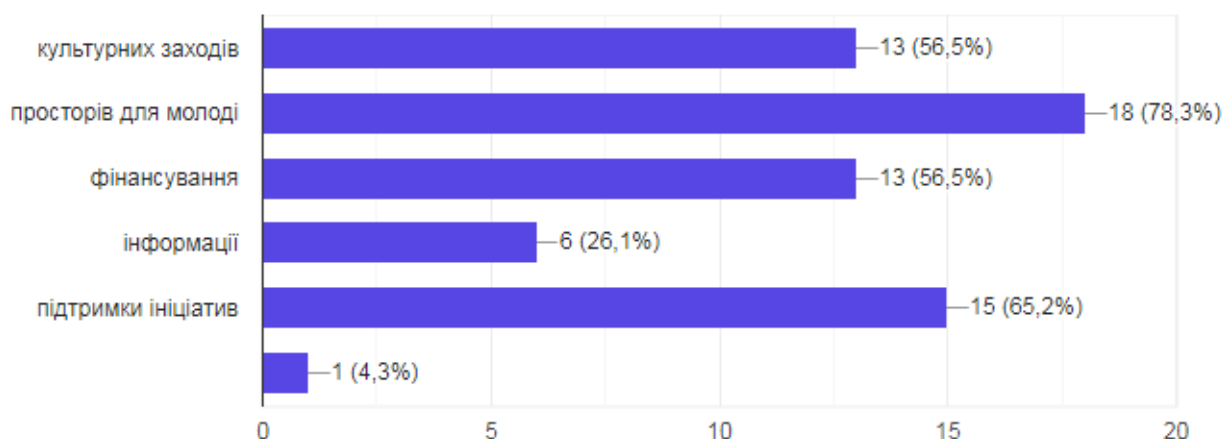

Рис 2.10 Сприйняття достатності наявних можливостей у культурній сфері

Джерело: сформовано автором

Оцінка наявності молодіжних просторів у громаді безпосередньо пов'язана із визначенням потреб молодих людей. Тому респондентам було запропоновано окреслити можливості, яких, на їхню думку, наразі найбільше бракує молоді. Найбільш актуальною проблемою опитування обрали створення просторів, адже цей варіант набрав 78,3%. Високий рівень підтримки отримала необхідність посилення підтримки молодіжних ініціатив (65,2%), що відображає прагнення молодого покоління до активнішої участі у громадському житті та реалізації власних проєктів. До того ж, понад половина опитаних відзначила потребу у збільшенні фінансування молодіжних програм і розширенні переліку

культурних заходів (по 56,5%). Найменшу кількість відповідей отримав варіант, пов'язаний із недостатнім інформуванням, хоча й цей аспект залишається актуальним для частини людей.

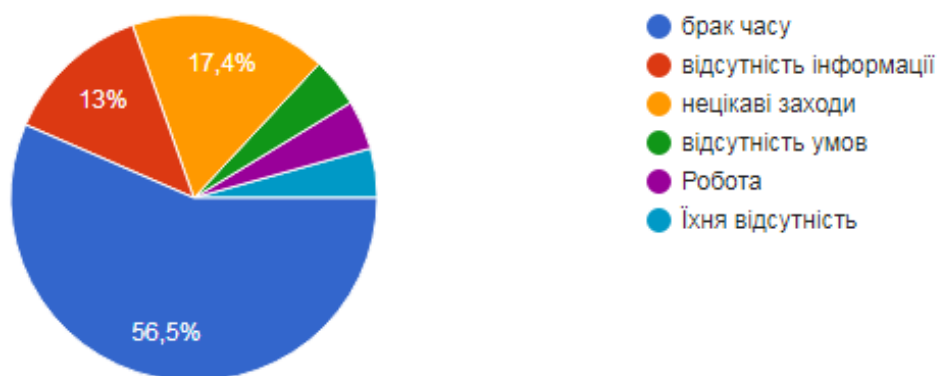

Рис 2.11 Чинники, що стримують залученість юних громадян у культурних заходів та ініціатив

Джерело: сформовано автором

Серед основних чинників, які обмежують участь молоді у культурних заходах та молодіжних ініціатив громади, переважає нестача вільного часу 56,5%. Також вагомами перешкодами молоді вбачають недостатню проінформованість 13% про події та обмежену кількість заходів 5%, що відповідають їхнім інтересам. Значно рідше учасники опитування пов'язували свою пасивність із відсутністю бажання долучатися до громадського життя. Це доводить визначення проблеми, що основні труднощі мають переважно організаційний та інформаційний характер, а не зумовлені з відсутністю зацікавленості молоді.

Для того щоб краще зрозуміти, що для молоді тоді цікаве, було створене відкрите питання і виявилось, що найбільш записаних відповідей склалися з проведенням різноманітних культурних і дозвіллевих інтересів. У тому числі згадувалися концерти, фестивалі, творчі майстер-класи, спортивні події, кінопокази, тематичні зустрічі та розважальні заходи. Окрему зацікавленість викликають події, які поєднують можливість для спілкування, відпочинку то особливостями розвитку. Серед даних зустрічалися пропозиції щодо проведення

більшої кількості тематичних рейвів, освітніх, культурно-мистецьких і патріотичних заходів, орієнтованих на молодіжну аудиторію.

Для узагальнення бачення молоді щодо подальшого розвитку культурної сфери у питанні під номером 17, було запропоновано висловити власні пропозиції стосовно вдосконалення молодіжної культурної політики. Переважна частина учасників пов'язують покращення молодіжної культурної політики насамперед зі створенням нових молодіжних просторів, розширення переліку культурно-просвітницьких заходів. Значна частина висловлювала зацікавленість у культурному відпочинку без грошових витрат, щоб здійснювалась підтримка влади та збільшувалось фінансування на просуванні молоді і щоб молодіжна культурна політика була б не лише “формальною”, а такою, де молодь самостійно бере участь у створенні подій і просторів, а не лише приходить як глядач.

Загалом отримані дані підтвердили зацікавленість молоді культурними подіями громади, однак рівень її залученості до окремих проєктів залишається нерівномірним. Опитані виявляють найбільший інтерес до концертів, фестивалів, творчих майстер-класів, спортивних і розважальних заходів, що вказує на попит на сучасні та інтерактивні форми дозвілля. Водночас частина підростаючого покоління недостатньо обізнана про наявні програми та можливості участі у локальних ініціативах, що акцентує на необхідності удосконалення інформаційної роботи та комунікації з цільовою аудиторією.

Узагальнення підсумків анкетування дозволяє зробити висновок, що культурна політика громади у цій сфері має належне підґрунтя для подальшого розвитку, проте потребує посилення практичних механізмів залучення юнацтва до культурного життя. Показники дослідження загалом узгоджуються з висновками SWOT-аналізу та аналізу стратегічних і програмних документів громади, додатково доводячи актуальність розвитку інфраструктури, підтримки творчих ініціатив, удосконалення комунікаційної політики та створення додаткових можливостей для самореалізації юних громадян.

ВИСНОВОК ДО РОЗДІЛУ 2

У другому розділі було здійснено комплексний, системний та всебічний прикладний аналіз організаційно-управлінських механізмів, нормативно-правового забезпечення та безпосередньо практичного стану реалізації молодіжної культурної політики на прикладі конкретного об'єкта дослідження Шепетівської міської територіальної громади. Проведене емпіричне та теоретико-прикладне дослідження дозволило сформулювати низку цілісних висновків та узагальнень.

Аналіз організаційно структурного управління Шепетівської міської територіальної громади побудований як чітко супідрядна, вертикально та горизонтально інтегрована муніципальна система. Нормативне, організаційне, координаційне та фінансове підґрунтя для формування і впровадження молодіжних ініціатив забезпечується збалансованою синергією представницьких органів (міської ради, профільних постійних депутатських комісій) та її ключових виконавчих підрозділів, а конкретно відділ культури та відділ сім'ї молоді та спорту. Фундаментальною правовою інституційною основою для залучення молодіжного сегмента до процесів прийняття управлінських рішень та загального муніципального розвитку є чинний Статут громади. Цей документ на локальному рівні чітко закріплює різноманітні форми безпосередньої демократії, механізм місцевих ініціатив, громадських слухань та консультації. Створює легітимне поле для активної партисипації молодих громадян у життєдіяльності громади.

Впровадження молодіжної культурної політики в межах досліджуваної Шепетівської міської територіальної громади має диверсифікований, системний характер і нормативно закріплене у низці взаємопов'язаних середньострокових документів цільового планування. Зокрема, ключовими детермінантами цього процесу виступають Комплексна програма розвитку культури Шепетівської міської територіальної громади на 2026-2030 роки, профільні і муніципальні програми "Молодь Шепетівської міської територіальної громади на 2026-2030 роки", Програма розвитку фізичної культури і спорту в Шепетівській міській

територіальній громаді на 2026-2030 роки, Програма підтримку обдарованих особистостей, популяризації української книги та української культури Шепетівської міської територіальної громади на 2021-2025 роки, а також довгострокова Стратегія розвитку громади до 2027 року.

Глибокий контент-аналіз зазначних програм засвідчив виражену орієнтацію місцевих органів публічної влади на фінансування та організацію культурно-мистецьких заходів, підтримку обдарованої та талановитої молоді, стимулювання місцевого книговидавання, розвиток фізичної культури та забезпечення принципів інклюзії в культурному просторі. Водночас детальний аудит бюджетних призначень виявив певну диспропорцію, яка виражається у відносно обмежених обсягах фінансування окремих інноваційних творчих напрямів, що суттєво звужує масштаби їхнього потенційного соціокультурного впливу на молодіжне середовище в сучасних умовах.

Проведений у межах розділу SWOT-аналіз дозволив чітко ідентифікувати поточний стан розвитку молодіжної сфери в громаді. До очевидних переваг та сильних сторін належить наявність широкої, розгалуженої та кадрово забезпеченої мережі підпорядкованих комунальних установ. Серед них особливе місце посідають Міський будинок культури, та його сільські філії, дитячо-мистецькі та художні школи, модернізовані бібліотечні заклади, міський парк культури та відпочинку, а також Комунальний заклад “Дитячо-юнацька спортивна школа”. Ці інституції успішно інтегрують культурний, освітній, військово-патріотичний компоненти повсякденної роботи з підростаючим поколінням.

До того ж, SWOT-аналіз унаочнив комплекс вразливостей та слабких сторін громади. Критичними серед них є недостатній рівень розвитку сталої, сучасної молодіжної інфраструктури, низький рівень інститут, низький рівень активності місцевих молодіжних громадських організацій; а також дефіцит цілеспрямованого фокуса у діяльності муніципалітету на розвитку креативних індустрій, цифрового мистецтва (digital art), стартап-культури та молодіжного підприємництва в культурно-дозвіллєвій сфері.

Практичний вимір втілення молодіжної культурної політики апаратом відділу культури Шепетівської міської ради та підпорядкованими йому закладами демонструє високу інтенсивність, динамічність та адаптивність діяльності у мінливому соціумі та в умовах макроекономічної нестабільності. Згідно з наведеними статистичними даними, станом на 2025 рік у громаді було успішно організовано та проведено 162 профільні культурно-мистецькі та просвітницькі заходи, безпосередньо орієнтовані на дитячу, підліткову та молодіжну аудиторію.

Сучасні муніципальні заклади культури (зокрема, міська та сільські бібліотечні мережі) проходять шлях внутрішньої модернізації, поступово трансформуючись із класичних книгосховищ у багатофункціональні простори неформальної освіти, змістовного інтелектуального дозвілля, розвитку критичного мислення та медіаграмотності молоді.

З метою отримання об'єктивного зворотного зв'язку та оцінки реального рівня задоволеності молоді соціокультурним життям у громаді, в межах розділу було проведено експрес-анкетування представників місцевої молоді віком від 14 до 35 років та людей старшого віку, які надавали свою думку щодо культурного молодіжного розвитку. Результати соціологічного зрізу продемонстрували наявність помітного розриву між наявними культурними послугами та сучасними запитами молодіжного середовища. Більшість респондентів засвідчили високу потребу в інноваційних формах дозвілля (кафе-лекторії, вечори настільних ігор, кінопокази під відкритим небом, тренінги з особистісного розвитку) та вказали на дефіцит сучасних локацій для самореалізації. Опитування підтвердило, що пасивність певної частини молоді зумовлена не відсутністю інтересу, а недостатньою поінформованістю через застарілі канали комунікації, які використовують заклади культури, що актуалізує потребу в диджиталізації та переході на молодіжні цифрові платформи інформування.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ У ШЕПЕТІВСЬКІЙ МІСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

3.1. Аналіз виявлених причин, що впливають негативно на розвиток молодіжної культурної політики громади

Проведений аналіз у попередньому розділі щодо стратегій і програм, діяльності закладів культури, результати SWOT-аналізу та соціологічного опитування молоді дозволив визначити основні проблеми, які стримують подальший розвиток молодіжної культурної політики у Шепетівській міській територіальній громаді. Незважаючи на наявність необхідної нормативно-правової бази, функціонування мережі культурних установ та реалізацію низки молодіжних програм, окремі напрями роботи потребують удосконалення відповідно до сучасних потреб молодого покоління.

Результати проведеного дослідження засвідчили, що найбільш актуальними проблемами залишається недостатній рівень розвитку молодіжної інфраструктури, обмежене залучення молоді до процесів формування місцевої політики та недостатньо ефективна система інформування щодо наявних можливостей для молодіжного розвитку. Власне ці фактори мають безпосередній вплив на рівень громадської активності молодих людей, їхню участь у культурному житті громади та розкриття власного творчого потенціалу.

У зв'язку з цим виникає необхідність розроблення комплексу практичних заходів, спрямованих на вдосконалення організаційних механізмів здійснення молодіжної культурної політики, підвищення ефективності взаємодії між органами місцевого самоврядування та молоддю, а також створення комфортного молодіжного осередку.

3.1.1 Недостатній розвиток молодіжної інфраструктури та просторів для самореалізації молоді

Одним із чинників, що стримує удосконалення молодіжної культурної політики є обмежені можливості для самореалізації, комунікації та суспільної

активності молодих людей. Проведене опитування показало, що значна частина респондентів відчуває потребу у сучасних локаціях, де можна було б не лише змістовно проводити дозвілля, а й брати участь в освітніх, творчих та громадських ініціатив.

Попри наявність мережі культурно-освітніх установ, їх основна робота зосереджена на виконанні визначених їх завдань. У результаті чого частина потреб молодого покоління залишається поза межами існуючої системи культурного обслуговування. Насамперед це стосується проведення неформальних зустрічей, роботи над власними проектами, організації дискусійних заходів, навчальних програм та громадських ініціатив. Сучасна практика функціонування територіальних громад демонструє ефективність багатофункціональних молодіжних хабів, які об'єднують освітню, культурну, комунікаційну та волонтерську складову. Такі осередки виступають своєрідним центром громадської активності, де молоді люди отримують можливість втілювати власні ідеї, розширювати коло професійних контактів, набувати нових компетентностей та долучатися до вирішення місцевих проблем.

З огляду на це пропонується запровадити у структурі відділу культури координаційний молодіжний хаб, який функціонуватиме на базі одного з наявних комунальних закладів. Даний підхід не потребуватиме створення окремої установи та додаткового адміністративного апарату, що сприятиме більш раціональному використанню бюджетних ресурсів. Відповідно новий формат роботи забезпечить концентрацію більшості заходів для молоді в межах єдиного організаційного майданчику. До основних напрямів роботи доцільно віднести проведення навчальних тренінгів культурного спрямування, тематичних зустрічей, творчих майстернь, консультацію із проектного менеджменту, підтримку волонтерських ініціатив та співпраці з іншими молодіжними організаціями. Запровадження запропонованого рішення сформує більш кращі умови для молодіжної активності і залученість їх до життя громади та покращення взаємодії між закладами культури, органами місцевого самоврядування.

3.1.2 Недостатній рівень участі молоді у формуванні та впровадженні місцевої молодіжної культурної політики

Важливою передумовою ефективної політики у контексті даної роботи є безпосередня участь молодих громадян у виробленні рішень, які стосуються їхніх потреб та інтересів. Проте результати проведеного дослідження засвідчили, що у Шепетівській міській територіальній громаді механізми такої взаємодії використовуються не повною мірою. Молоді люди переважно долучаються до культурно-мистецьких подій, форумів, конкурсів та громадських акцій, однак їхній вплив на визначення пріоритетів розвитку відповідної сфери залишається обмеженим. Проведене анкетування у попередньому розділі продемонструвало зацікавленість молодого покоління у громадському житті та готовність брати участь в організації різноманітних ініціатив. Водночас відсутність постійно діючого консультативного механізму між представниками молоді та органами місцевого самоврядування ускладнює їхніх пропозицій під час розроблення місцевих програм і планування заходів. У сучасній практиці публічного управління одним із найбільш дієвих інструментів залучення молоді до місцевого врядування є функціонування молодіжних рад. Такі дорадчі органи забезпечують комунікацію між органами влади та молодіжним середовищем. І таким чином активна громадська позиція надаватиме можливість до обговорення актуальних питань розвитку міста.

З метою вдосконалення системи управління у сфері молодіжної культурної політики є запровадження ширшої участі молодих людей у формуванні культурного середовища громади. Насамперед йдеться про створення умов для розвитку молодіжного самоврядування, підтримки неформальних молодіжних об'єднань, творчих спільнот та ініціативних груп, які здатні самостійно генерувати й втілювати культурні проекти.

Ідеєю може стати проведення відкритих молодіжних форумів, громадських обговорень, стратегічних сесій та проектних лабораторій, під час яких представники молодого покоління матимуть можливість висловлювати власне бачення розвитку культурного життя громади, пропонувати нові формати роботи

та брати участь у визначенні свого потенціалу у подальшій діяльності. Окрім цього, також можна впровадити конкурсну систему підтримки молодіжних культурних ініціатив, що дозволить на прозорих засадах фінансувати найбільш актуальні, творчі, освітні та соціокультурні проекти. Відповідним чинном в подальшому відбуватиметься формування відповідальності за власні ідеї, розвитку проектної культури. Молодь, у свою чергу, виступатиме не пасивним споживачем культурних послуг, а повноцінним суб'єктом культурних перетворень.

3.1.3 Недостатній рівень інформаційної взаємодії

Для ефективного функціонування молодіжної культурної політики використовується своєчасне інформування молоді про наявні можливості для участі у культурному житті громади. У ході аналізу було виявлено, що частина молодих людей недостатньо обізнана щодо програм підтримки молоді, культурних заходів, конкурсів, проектів та інших ініціативи, які затверджуються на території громади. Подібна ситуація негативно впливає на рівень залученості молоді до культурного життя, а також знижує ефективність уже існуючих програм і заходів. Однією з причин такої ситуації є відсутність SMM- (social media marketing), яке б акумулювало актуальну інформацію про молодіжні та культурні можливості громади. Наразі інформування здійснюється через окремі сторінки закладів, установ, що ускладнює пошук необхідної інформації та зменшує охоплення молодіжної аудиторії.

Для усунення зазначеної проблеми доцільно сформувати єдину комунікаційну платформу молодіжної культурної політики. Її функціонування може забезпечуватися шляхом координації діяльності закладів культури, бібліотек, освітніх установ, громадських об'єднань та інших подібних молодіжних суб'єктів. Платформа може поєднувати офіційні сторінки у соціальних мережах, електронний календар подій, систему онлайн-реєстрацій на заходи, а також інформаційні ресурси щодо грантових програм, конкурсів і можливостей для розвитку молоді.

Використання соціальних мереж, які залишаються найбільш популярним каналом отримання інформації серед молодого покоління. Регулярне висвітлення культурних подій, історій успіху учасників проєктів, творчих ініціатив та волонтерських практик сприятиме підвищенню зацікавленості молоді та формуванню позитивного іміджу молодіжної культурної політики громади. Запропонований підхід дозволить покращити координацію між установами, які працюють з молоддю, підвищити доступність інформації для мешканців громади та створити більш ефективну систему комунікації між усіма учасниками молодіжного культурного середовища. Крім того, це сприятиме зростанню рівня участі молодих людей у культурних, освітніх та громадських ініціативах, що є важливою передумовою подальшого розвитку громади.

3.2. Ефект від запропонованих рішень

Реалізація розробленого комплексу стратегічних заходів спрямована на детермінацію модернової, гнучкої та адаптивної моделі муніципальної молодіжної політики. Зазначена модель чітко орієнтована на дескриптивні потреби підростаючого покоління та специфіку соціоекономічного розвитку Шепетівської міської територіальної громади в сучасних викликів. Практична імплементація запропонованих рішень матиме синергетичний і пролонгований вплив на локальний культурний простір, рівень громадянської залученості мешканців та якість інституційної взаємодії між ключовими суб'єктами молодіжного сектору. Передусім, унаслідок реорганізаційних процесів очікується суттєвого розширення диверсифікованих можливостей для творчої самореалізації, дескриптивної діяльності та інтенсивного інтелектуального зростання молодих громадян. Функціонування молодіжного хабу сприятиме формуванню відповідального ставлення до місцевого розвитку, розвитку лідерських якостей та набуттю практичного досвіду громадянської діяльності. За таких умов молодь поступово перетворюватиметься з пасивного споживача культурних послуг на активного учасника суспільних процесів та ініціатора позитивних змін. Позитивні зрушення очікуються у сфері культурного розвитку

громади. Урізноманітнення форматів роботи, менторська підтримка творчих спільнот, розширення можливостей для культурної діяльності створюватимуть умови для залучення ширшого кола молоді до мистецького життя. Одночасно зростатиме популярність сучасних культурних практик, що дозволить поєднати традиційні форми культурної діяльності з новими форматами творчої взаємодії.

Окремий ефект пов'язаний із вдосконаленням комунікаційних процесів. Формування єдиного інформаційного середовища забезпечить більш оперативне поширення відомостей про культурні події, освітні програми, конкурси, грантові можливості. Молодь стане обізнаним щодо наявних можливостей та розширить її участь у житті громади. В управлінському аспекті запропоновані рішення дозволить покращити координацію між закладами культури, освітніми установами, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування. Узгодження їхньої діяльності здійснить ефективне використання кадрових, організаційних та фінансових ресурсів. Крім того, налагодження постійну комунікацію з молоддю та місцевим управлінням забезпечить своєчасне врахування актуальних потреб молодого покоління під час планування подальших заходів і програм. Соціальне значення запропонованих змін полягає у зміцненні громадянської свідомості, розвитку культурної взаємодії, підвищення рівня довіри до місцевих інституцій та посиленні соціальної згуртованості. Створення комфортних умов для творчої діяльності сприятиме самореалізації молодих людей у межах власної громади та зменшенню ризиків їхньої соціальної пасивності.

Отже, запропоновані заходи мають не лише локальний організаційний характер, а й довгострокове значення для розвитку громади загалом. Його впровадження сформує відкрите культурний простір і підвищення у ньому рівня участі молоді. Наявність організованого молодіжного середовища, налагоджених механізмів комунікації та підтримки громадських ініціатив підвищуватиме спроможність громади брати участь у грантових конкурсах, міжнародних програмах співробітництва та партнерських проєктах.

ВИСНОВОК ДО 3 РОЗДІЛУ

Проведене дослідження дозволило дійти висновку, що подальше вдосконалення молодіжної культурної політики у Шепетівській міській територіальній громаді потребує переходу від переважно заходового підходу до формування цілісного середовища для розвитку молодого покоління. У теперішніх сучасних умовах вимагають не лише організації окремих культурно-мистецьких подій, а й створення таких можливостей за яких молоді люди зможуть виступати активними учасниками суспільного життя. У їхній можливості стане ініціювання власних проєктів та бути партнерами громади у процесі її розвитку.

У громаді уже сформовано належне нормативно-програмне підґрунтя для підтримки молоді та розвитку культурної сфери. Наявність програм сама по собі не гарантує високого рівня молодіжної активності. Вирішальне значення набуває здатність органів місцевого самоврядування, відділи культури та відділу сім'ї молоді та спорту створювати умови для їх самореалізації, забезпечувати відкриті комунікації та підтримувати їхні ініціативи. Власне тому запропоновані напрями вдосконалення орієнтовані насамперед на посилення участі молоді у житті громади та розширення можливостей для її творчого, інтелектуального і громадському розвитку.

Особливої активності це набуває в умовах сучасних суспільних викликів, коли територіальні громади дедалі більше конкурують за збереження людського потенціалу. Молоді люди є не лише споживачами культурних послуг, а й носіями нових ідей, інноваційних підходів та соціальної активності. Від того, наскільки комфортні умови для їхньої самореалізації будуть створені на місцевому рівні, значною мірою залежить майбутній соціально-економічний та культурний розвиток громади. Водночас запропоновані заходи сприятимуть посиленню міжсекторальної взаємодії між закладами культури, освітніми установами, громадськими об'єднаннями та іншими учасниками молодіжної роботи. Об'єднання зусиль різних інституцій дозволить ефективніше використовувати наявний потенціал громади, розширювати коло партнерських зв'язків та

забезпечувати комплексний підхід до вирішення актуальних питань молодіжного середовища. Така співпраця створюватиме додаткові можливості для впровадження нових культурних, освітніх та соціальних ініціатив.

Крім того, важливою перевагою запропонованих змін є їхня орієнтація на довгострокову перспективу. Формування сприятливих умов для розвитку молодого покоління сприятиме закріпленню молоді в громаді, підвищенню рівня її суспільної активності та зміцненню відчуття належності до місцевої спільноти. У майбутньому це може стати підґрунтям для появи нових громадських лідерів, активізації культурного життя та підвищення конкурентоспроможності громади в регіональному просторі.

Важливим аспектом є також зміна підходів до взаємодії між молоддю та суб'єктами місцевого управління. Сучасна молодіжна політика дедалі більше ґрунтується на принципах партнерства, діалогу та співучасті. За таких умов молодь перестає бути виключно об'єктом управлінського впливу та поступово перетворюється на повноцінного учасника процесів місцевого розвитку. Саме такий підхід створює передумови для формування активного громадянського суспільства, здатного відповідально ставитися до майбутнього своєї громади.

Не менш важливим є культурний вимір запропонованих змін. Розширення можливостей для творчої діяльності, підтримка культурних ініціатив, розвиток неформальної освіти та створення умов для комунікації сприятимуть формуванню сучасного культурного простору, відкритого до нових ідей та суспільних перетворень.

У підсумку можна стверджувати, що запропоновані напрями вдосконалення мають не лише організаційне значення, а й стратегічний характер. Їх впровадження сприятиме зміцненню людського потенціалу громади, активізації молодіжного середовища, покращенню якості культурного життя та формуванню умов для сталого розвитку Шепетівської міської територіальної громади. Саме тому підтримка молоді та створення можливостей для її самореалізації повинні залишатися одним із пріоритетних напрямів місцевої політики в найближчій перспективі.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведений аналіз молодіжної культурної політики в Шепетівській міській територіальній громаді дозволяє визначити ключові досягнення, виявити наявні проблеми та сформулювати практичні шляхи для їхнього рішення.

Головною проблемою у сфері культури громади є помітна фінансова диспропорція. Бюджетні витрати переважно спрямовуються на утримання традиційної інфраструктури та комунальних колективів, тоді як сучасні молодіжні мистецькі ініціативи, місцеві рок-гурти та креативні індустрії майже не отримують фінансової підтримки. Для вирішення цього питання місцевій владі, зокрема відділу культури та відділу у справах сім'ї, молоді та спорту, необхідно впроваджувати моделі соціального партнерства та активізувати роботу із залучення грантів. Громаді варто накласти тісну співпрацю з місцевими підприємцями для спонсорської підтримки творчих проєктів. Водночас працівників комунальних закладів слід навчити проєктному менеджменту для подачі заявок на гранти від Українського культурного фонду та міжнародних донорів. Залучені позабюджетні кошти дозволяють придбати сучасне звукове та світлове обладнання, оновити молодіжні приміщення та знизити фінансові навантаження на місцевий бюджет.

Іншою важливою проблемою є низька активність місцевих молодіжних громадських організацій та їх слабкий вплив на культурне життя громади. Для стимулювання молоді до дій пропонується запровадити на базі Молодіжної ради механізм участі молодіжного бюджету, за допомогою якого громадське об'єднання має вигравати фінансування на власні культурні та просвітницькі мікропроєкти. Для лідерів таких організацій необхідно організувати навчання з андрейзингу та адвокації. Міська рада також може підтримати молодіжний сектор, надаючи безкоштовні приміщення в будинках культури чи бібліотеках для реєстрації організацій та проведення їхніх зборів. Це дозволить залишити молодь із пасивних споживачів культурного продукту на активних творцях культурного життя міста.

Окрему увагу слід приділити управлінським питанням та проблемам нестачі вільного часу у самої молоді, яка також завантажена навчанням чи роботою. Зараз у закладах культури відчувається дефіцит молодих кадрів, а наявна система оплати праці не мотивує персонал працювати в позаурочний час. Для розв'язання цієї проблеми необхідно модернізувати систему менеджменту. Графік роботи молодіжних центрів, коворкінгів та цифрових хабів доцільно з переносити на вечірні години та вихідні дні. Паралельно варто розвивати дистанційні онлайн-формати, такі як підкасти, віртуальні вікна та інтеграцію освітніх цифрових платформ, що дозволяє молоді долучатися до заходів у зручний час. Для працівників культури пропонується ввести систему матеріальних премій за рахунок закладів спеціального фонду від надання платних послуг чи оренди за кожен успішно реалізований молодіжний проект. Бюджетні видатки громади слід диверсифікувати, спрямовуючи кошти не на одноразові масові свята, а на створення постійно діючих відкритих хабів. Такі простори мають поєднувати творчість, спорт та неформальну освіту, залишаючись інклюзивними та доступними для всієї молоді, включаючи людей з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб.

Практичним кроком у цьому напрямку має стати відкриття та налаштування багатофункціонального молодіжного простору нового покоління. Цей майданчик має працювати як сучасна та вільна платформа, де молодь зможе зібратися для обговорення ідей, проведення повторень, організації кінопоказів чи просто корисного задоволення в безпечному середовищі. Головна цінність створеного молодіжного простору полягатиме в його інклюзивності та наповненні реальними змістами. Він має стати платформою для розвитку креативних індустрій через проведення безкоштовних майстер-класів з цифрового мистецтва, фотографії, звукорежисури та базового підприємництва.

Загалом, реалізація запропонованих управлінських та фінансових рішень дозволить значно підвищити якість соціокультурних послуг, залучити додаткові гроші та повернути молодь на головну рушій культурного розвитку всієї Шепетівської громади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Філіна , Т. Культурна політика держави в системі забезпечення культурних потреб людини. Грааль Науки, 2021. №9. С. 444-448. DOI:. URL: <https://lnk.ua/x4oqLSHLA> (дата перегляду 05.05.2026)
2. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / А.О. Дегтяр, О.А. Дегтяр, Х.І. Калашнікова, М.К. Гнатенко. – Харків : НАУ «ХАІ», 2021. – 128 с.
3. Культурна політика держави в системі забезпечення культурних потреб людини / Державне управління та місцеве самоврядування. – 2021. – № 3(50). – С. 43–49. – URL: <https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/33/7-33-kl43.pdf> (дата перегляду 15.05.2026).
4. Зєніна-Біліченко А.С. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text> (дата перегляду 15.05.2026).
5. Кіналь Н. М. Особливості розвитку сфери культури в територіальних громадах. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: 2021. Вип. 4(150). С. 3-8. URL: [https://ird.gov.ua/sep/sep20214\(150\)/sep20214\(150\)_003_KinalN.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20214(150)/sep20214(150)_003_KinalN.pdf) (дата перегляду 15.05.2026).
6. Царюк Ю. Молодіжна культурна політика та влада / Ю. Царюк, І. В. Кудлай // Матеріали XXVI наукової конференції здобувачів вищої освіти «Історичний досвід і сучасність»: доповіді / відп. ред. В. М. Букач. – Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. – 2020. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/7964> (дата перегляду 15.05.2026).
7. Федіна Н.М. Шляхи розвитку закладів культури територіальних громад // Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали VIII Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених, аспірантів та магістрантів, 07 листопада 2024 року. Київ, 2024. С. —. URL: <https://lnk.ua/FkDiB5KRR> (дата перегляду 15.05.2026).

8. Підлісна Т. В. Молодіжна політика як складова публічного управління в умовах децентралізації. Публічне урядування. 2021. № 4 (29). С. 120–128. URL: <https://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/475/857> (дата перегляду 05.05.2026)
9. Круглашов А. М., Сабадаш Н. В. Молодіжна політика в умовах сучасних суспільних трансформацій: виклики та перспективи розвитку. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2024. № 2 (166). С. 21–27. URL: [https://ird.gov.ua/sep/sep20242\(166\)/sep20242\(166\)_003_KruhlovAM,SabadashNV.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20242(166)/sep20242(166)_003_KruhlovAM,SabadashNV.pdf) (дата перегляду 05.05.2026)
10. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата перегляду 05.05.2026)
11. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27 квітня 2021 р. № 1414-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text> (дата перегляду 15.05.2026).
12. Про культуру : Закон України від 14 грудня 2010 р. № 2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text> (дата перегляду 15.05.2026).
13. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27 січня 1995 р. № 32/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата перегляду 15.05.2026).
14. Про музеї та музейну справу : Закон України від 29 червня 1995 р. № 249/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата перегляду 15.05.2026).
15. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08 червня 2000 р. № 1805-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text> (дата перегляду 15.05.2026).
16. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

17. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

18. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року : Указ Президента України від 12 березня 2021 р. № 94/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

19. Про схвалення Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2026–2030 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 березня 2025 р. № 293-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/293-2025-%D1%80#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

20. Про затвердження рекомендацій щодо організації роботи молодіжного простору: наказ Міністерства молоді та спорту України від. URL: <https://mms.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-rekomendacij-shchodo-organizaciyi-roboti-molodizhnogo-prostoru> (дата перегляду 15.05.2026).

21. Про затвердження Порядку реалізації програм, проєктів та заходів у молодіжній сфері : наказ Міністерства молоді та спорту України від 03 січня 2025 р. № 52. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-25#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

22. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування базової мережі закладів культури територіальних громад : наказ Міністерства культури та інформаційної політики України від 01 грудня 2022 р. № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0466921-22#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

23. Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 02 червня 2021 р. № 579. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2021-%D0%BF#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

24. Про затвердження Положення про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі : постанова Кабінету Міністрів України від 28

липня 2021 р. № 673. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/673-2021-%D0%BF#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

25. Про затвердження Державної цільової соціальної програми з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року : постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2025 р. № 1627. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1627-2025-%D0%BF#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

26. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1014-2017-%D0%BF#Text> (дата перегляду 15.05.2026).

27. Дія. Освіта: національна освітня онлайн-платформа. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/> (дата перегляду 15.05.2026).

28. Promoting culture and cultural participation in Poland. Youth Wiki. URL: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/poland/84-promoting-culture-and-cultural-participation> (дата звернення 07.04.2026).

29. Bardzo Młoda Kultura 2023–2025. Mazowiecki Instytut Kultury. URL: <https://www.mik.waw.pl/projekty/bardzo-mloda-kultura-2023-2025/> (дата перегляду 15.05.2026).

30. Youth and cultural participation: challenges and opportunities for youth development. Organization for Youth Education & Development (OYED). URL: <https://www.oyed.org/index.php?aid=253-21> (дата перегляду 15.05.2026).

31. Burbulytė-Tsiskarishvili G., Norvilė N. Youth participation in cultural activities as a factor of social inclusion. Creativity Studies. 2021. Vol. 14, No. 1. P. 154–168. URL: <https://journals.vilniustech.lt/index.php/CS/article/view/13898/10843> (дата перегляду 15.05.2026).

32. Animation of Culture – specialization programme. University of Warsaw. URL: https://informatorects.uw.edu.pl/en/courses/view?prz_kod=1900-6AODK (дата перегляду: 15.05.2026).

33. National Youth Strategy. Youth Wiki. Germany. URL: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/germany/13-national-youth-strategy> (дата перегляду: 15.05.2026).
34. Kinder- und Jugendbericht: Bericht über die Lage junger Menschen und die Bestrebungen und Leistungen der Kinder- und Jugendhilfe in Deutschland. Bundesministerium für Bildung, Familie, Senioren, Frauen und Jugend. URL: <https://www.bmbfsfj.bund.de/bmbfsfj/service/publikationen/17-kinder-und-jugendbericht-244628> (дата перегляду 15.05.2026).
35. Jugendzentren Österreich : Bundesweites Netzwerk Offene Jugendarbeit. URL: <http://www.jugendzentren.at/> (дата перегляду 15.05.2026).
36. Bundesvereinigung Kulturelle Kinder- und Jugendbildung e. V. (Федеральна асоціація культурної освіти дітей та молоді). URL: <https://www.bkj.de/> (дата перегляду 15.05.2026).
37. Kultur macht stark. Bündnisse für Bildung. Bundesministerium für Bildung und Forschung. URL: https://www.buendnisse-fuer-bildung.de/buendnissefuerbildung/de/home/home_node.html (дата перегляду 15.05.2026).
38. Pumpe Berlin – Jugend-, Kultur- und Veranstaltungszentrum. URL: <https://pumpeberlin.de/> (дата перегляду 15.05.2026).
39. Stakeholders in Youth Policy. Youth in the USA: Framework and Structures in the Field of Youth Policy. IJAB – International Youth Service of the Federal Republic of Germany. URL: <https://ijab.de/en/information-and-services/information-on-countries/youth-in-the-usa/framework-and-structures-in-the-field-of-youth-policy/stakeholders-in-youth-policy> (дата перегляду 15.05.2026).
40. Boys & Girls Clubs of America. URL: <https://www.bgca.org/> (дата перегляду 15.05.2026).
41. Children's Defense Fund. URL: <https://www.childrensdefense.org/> (дата перегляду 15.05.2026).
42. Youth and Culture as a Vector for Youth Development. United Nations Department of Economic and Social Affairs. URL:

<https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-cultureasavector.pdf> (дата перегляду: 15.05.2026).

43. Структура Шепетівської міської ради. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/miska-vlada/ctruktura/> (дата перегляду 15.05.2026).

44. Статут Шепетівської міської територіальної громади. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2018/01/Statut.pdf> (дата перегляду 15.05.2026).

45. Положення про відділ культури Шепетівської міської ради. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-viddil-kultury-shepetivskoyi-miskoyi-rady.pdf> (дата перегляду 15.05.2026).

46. Положення про відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Шепетівської міської ради : рішення Шепетівської міської ради про затвердження Положення у новій редакції. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/11/%E2%84%9623pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-viddil-u-spravah-simyi-molodi-ta-sportu-shepetivskoyi-miskoyi-rady-u-novij-redakcziyi-kod-yedrpou-41385348.pdf> (дата перегляду 15.05.2026).

47. Програма розвитку фізичної культури і спорту в Шепетівській міській територіальній громаді на 2026–2030 роки. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2025/07/pro-zatverdzhennya-programy-fizychnoyi-kultury-ta-sportu-do-2026-2030-rr.pdf> (дата перегляду 15.05.2026).

48. Міська цільова соціальна програма «Молодь Шепетівки» на 2020–2024 роки (зі змінами та продовженням терміну дії). URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/pro-prodovzhennya-miskoyi-czilovoyi-soczialnoyi-programy-molod-shepetivky-na-2020-2024-roky.pdf> (дата перегляду 15.05.2026).

49. Паспорт бюджетної програми «Проведення навчально-тренувальних зборів і змагань та заходів зі спорту осіб з інвалідністю» № 10 від 02.02.2026 р. URL: <https://lnk.ua/zDdNWqgSz> (дата перегляду 15.05.2026).

50. Комплексна програма розвитку культури Шепетівської міської територіальної громади на 2026–2030 роки. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/09/pro-prodovzhennya-miskoyi-czilovoyi-soczialnoyi-programy-molod-shepetivky-na-2020-2024-roky.pdf>

rada.gov.ua/wp-content/uploads/2025/07/pro-zatverdzhennya-kompleksnoyi-programy-rozvytku-kultury-na-2026-2030-roky.pdf (дата перегляду 15.05.2026).

51. Програма підтримки обдарованих особистостей, популяризації української книги та української культури Шепетівської міської територіальної громади на 2021–2025 роки. URL: <https://lnk.ua/NwHpuE9YW> (дата перегляду 15.05.2026).

52. Стратегія розвитку Шепетівської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів з її реалізації. URL: https://shepetivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2026/03/9_proyek_strategiya_shepetivskoyi_miskoyi_otg_plan_reali_zacziyi.pdf (дата перегляду 15.05.2026).

53. Відділ культури Шепетівської міської ради. URL: <https://rada2.shepetivka.net/viddil-kulturi/#1516016800463-8499dd54-70b9> (дата перегляду 15.05.2026).

54. Відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Шепетівської міської ради. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/viddil-u-spravah-simyi-molodi-ta-sportu/> (дата перегляду 15.05.2026).

55. Шепетівський міський центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (ЦЕНТУМ) : офіційний сайт. URL: <https://zhentum.wixsite.com/my-site> (дата перегляду 15.05.2026).

ДОДАТКИ

Додаток 1

Положення про відділ культури Шепетівської міської територіальної громади

ПОЛОЖЕННЯ про відділ культури Шепетівської міської ради

1. Загальні положення

1.1 Відділ культури Шепетівської міської ради (надалі Відділ) є виконавчим органом міської ради. Відділ утворюється міською радою, є підзвітним і підконтрольним раді, і підпорядковується міському голові та заступнику міського голови згідно з розподілом обов'язків, а з питань здійснення делегованих йому повноважень - управлінню культури, національностей, релігій та туризму Хмельницької обласної державної адміністрації.

1.2 Відділ у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства культури України, розпорядженнями голови обласної державної адміністрації, рішеннями Шепетівської міської ради, виконавчого комітету, розпорядженнями міського голови, прийнятими в межах його повноважень, а також, Положенням про відділ.

1.3 Відділ фінансується за рахунок коштів місцевого бюджету. Гранична чисельність, фонд оплати праці працівників відділу та видатки на його утримання встановлюються міською радою. Структура і штатний розпис затверджуються міським головою за поданням начальника відділу.

1.4 Відділ є юридичною особою, має самостійний баланс, реєстраційні рахунки в установах Державного казначейства, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

1.5 Структурними підрозділами відділу є: міський будинок культури, дитяча музична та художня школи, бібліотеки для дорослих №1, №2, дитяча бібліотека, КУ «Шепетівський парк культури та відпочинку», централізована бухгалтерія.

1.6 При ліквідації Відділу, його майно та інші активи передаються іншим органам міської ради, або зараховуються до місцевого бюджету.

Додаток 2

Положення про відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Шепетівської міської територіальної громади

Додаток 1
до рішення IX сесії міської ради
VIII скликання
від 27.04.2021 року № 6

Положення про відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Шепетівської міської ради

1. Загальні засади.

1.1. ВІДДІЛ У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ ШЕПЕТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (далі – Відділ) створений рішенням Шепетівської міської ради згідно з законодавством України.

1.2. Відділ є, самостійним структурним підрозділом, виконавчим органом міської ради, підзвітний і підконтрольний міській раді та підпорядкований виконавчому комітету, міському голові і заступнику міського голови за розподілом обов'язків, який спрямовує і координує роботу управління у сфері реалізації державної та регіональної політики з питань сім'ї, жінок, молоді, дітей, розвитку фізичної культури та спорту на території Шепетівської міської територіальної громади.

1.3. У своїй діяльності відділ керується Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», «Про охорону дитинства», «Про попередження насильства в сім'ї», «Про молодіжні та дитячі громадські організації», «Про оздоровлення та відпочинок дітей», «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування», «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей», «Про фізичну культуру та спорт», Сімейним, Адміністративним, Житловим та Цивільним кодексами України, Указами і Розпорядженнями Президента України, Постановами Верховної Ради України, Постановами і Розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства культури, молоді та спорту України, наказами Мінфіну, іншими актами законодавства, що регламентують бюджетні відносини і фінансово-господарську діяльність бюджетної установи, наказами управління молоді та спорту облдержадміністрації, рішеннями Шепетівської міської ради та її виконавчого комітету, розпорядженнями міського голови, а також цим Положенням.

1.4. Відділ фінансується за рахунок коштів місцевого бюджету. Гранична чисельність, структура і штатний розпис, фонд оплати праці працівників відділу та видатки на його утримання встановлюються Шепетівською міською радою.

1.5. Відділ є юридичною особою, має самостійний баланс, реєстраційні рахунки в установах Державного казначейства, печатку із зображенням державного герба України і своїм

Додаток 2

**Анкетування щодо оцінки стану молодіжної культурної політики у
Шепетівській міській територіальній громаді**

Оцінка молодіжної культурної політики у Шепетівській міській територіальній громаді

Дане дослідження проводиться з метою оцінки стану молодіжної культурної політики у Шепетівській міській територіальній громаді. Отримані результати анкетування слугуватимуть основою для аналізу ефективності реалізації молодіжної політики, зокрема культурного напрямку, в територіальній громаді та допоможуть у формуванні практичних рекомендацій щодо її вдосконалення.

Зірочка (*) указує, що запитання обов'язкове

1. Ваш/твій вік *

Ваша відповідь

2. Ваша/твоя стать *

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та публічного врядування

Ілюстративний матеріал до кваліфікаційної роботи на тему:

РОЗВИТОК МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (НА ПРИКЛАДІ
ШЕПЕТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ)

Виконала: студентка 4 курсу, групи ПУА-41
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
Корнійчук А.Ю.

Керівник: PhD, доцент кафедри Клімова А.В.

Рівне 2026

Мета та завдання

Метою кваліфікаційної роботи є аналіз сучасного стану розвитку молодіжної культурної політики в територіальних громадах та розроблення практичних рекомендацій щодо її удосконалення на прикладі Шепетівської міської територіальної громади.

- розкрити теоретичні основи формування молодіжної культурної політики в системі публічного управління та адміністрування;
- визначити роль молодіжної культурної політики у розвитку територіальних громад;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення реалізації молодіжної та культурної політики в Україні;
- дослідити зарубіжний досвід реалізації молодіжної культурної політики;
- охарактеризувати особливості структури забезпечення культурної сфери та молодіжної політики Шепетівської міської територіальної громади;
- проаналізувати сучасний стан реалізації молодіжної культурної політики у зазначеній громаді;
- здійснити оцінку стратегічних і програмних документів громади у сфері культури та молодіжної роботи;
- провести SWOT-аналіз розвитку молодіжної культурної політики громади;
- провести та узагальнити результати соціологічного опитування молоді щодо оцінки культурного середовища громади;
- визначити основні проблеми та чинники, що впливають на розвиток молодіжної культурної політики;
- обґрунтувати напрями вдосконалення молодіжної культурної політики та розробити рекомендації щодо її розвитку.

Об'єкт та предмет дослідження

• **Об'єкт дослідження** - процес формування та реалізації молодіжної культурної політики в територіальних громадах.

Предмет дослідження - організаційні та управлінські механізми реалізації молодіжної культурної політики в Шепетівській міській територіальній громаді.

Методи та інформаційна база

Системний та статистичний аналіз

Дослідження показників діяльності установ культури та аналіз місцевого бюджетного фінансування за 2023–2025 роки

Соціологічний метод (анкетування)

Проведено опитування мешканців громади з метою виявлення рівня задоволеності культурним життям та запитів на інфраструктуру

SWOT & Порівняльний аналіз

Проведено опитування мешканців громади з метою виявлення рівня задоволеності культурним життям та запитів на інфраструктуру

Інформаційна база: законодавство України, рішення Шепетівської міської ради, первинні матеріали переддипломної практики, результати авторського опитування

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

Молодіжна культурна політика — це системна діяльність органів публічної влади, спрямована на залучення молоді (14–35 років) до культурного життя, розвиток її творчого потенціалу та соціалізацію

- ✓ Створення умов для всебічної самореалізації особистості
- ✓ Забезпечення доступності культурних послуг
- ✓ Формування громадянської та національної ідентичності
- ✓ Розвиток креативного мислення як інвестиції в майбутній капітал ТГ

Взаємозв'язок політик у публічному врядуванні

Молодіжна політика:

залучення до суспільного життя,
отримання компетентностей,
інклюзивність

Культурна політика:

збереження спадщини,
мистецька освіта,
забезпечення культурних
послуг

СИНЕРГІЯ = МОЛОДІЖНА КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА

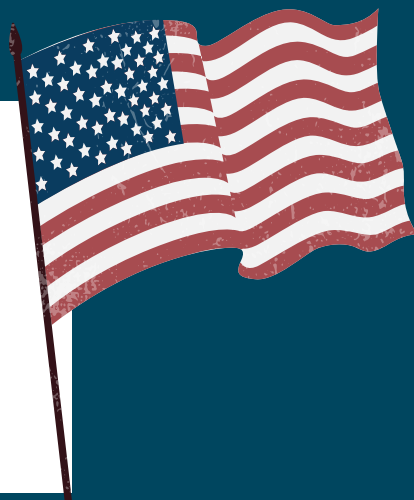
Зарубіжний досвід розвитку політики

1. Стратегія розвитку людського капіталу (співпраця, культура, творчість) до 2030 року, яка визначає ключові напрями розвитку суспільства у гуманітарній сфері.
2. Діє програма «Дуже молода культура» (Bardzo młoda kultura). Орієнтація на збільшення участі молоді в культурі через систему грантів для спільних проектів молоді та установ культури.
3. Діяльність хабів Фондація Borderland (BF) та Центр «Borderland of Arts, Cultures and Nations» (CBACN)

1. Концепція самостійної молодіжної політики, яка використовує міжсекторальний підхід та фінансує мережу відкритих молодіжних центрів (Jugendzentren).
2. Інституції та програми, спрямовані на підтримку молоді (Jugendzentren)
3. Федеральне об'єднання культурної освіти дітей та молоді (Bundesvereinigung Kulturelle Kinder- und Jugendbildung – BKJ)

1. Питання зайнятості молоді належать до компетенції Міністерства праці, охорони здоров'я та соціальної підтримки до Міністерства охорони здоров'я та соціальних служб.
2. Активна роль недержавного сектору у роботі з молоддю.
3. Організація «Boys & Girls Clubs of America»
4. Програма Велика програма IV - Культура

Структура управління та органи влади ТГ

Управління молодіжною культурною політикою Шепетівської міської ТГ забезпечується взаємодією представницьких органів місцевого самоврядування та виконавчих структур:

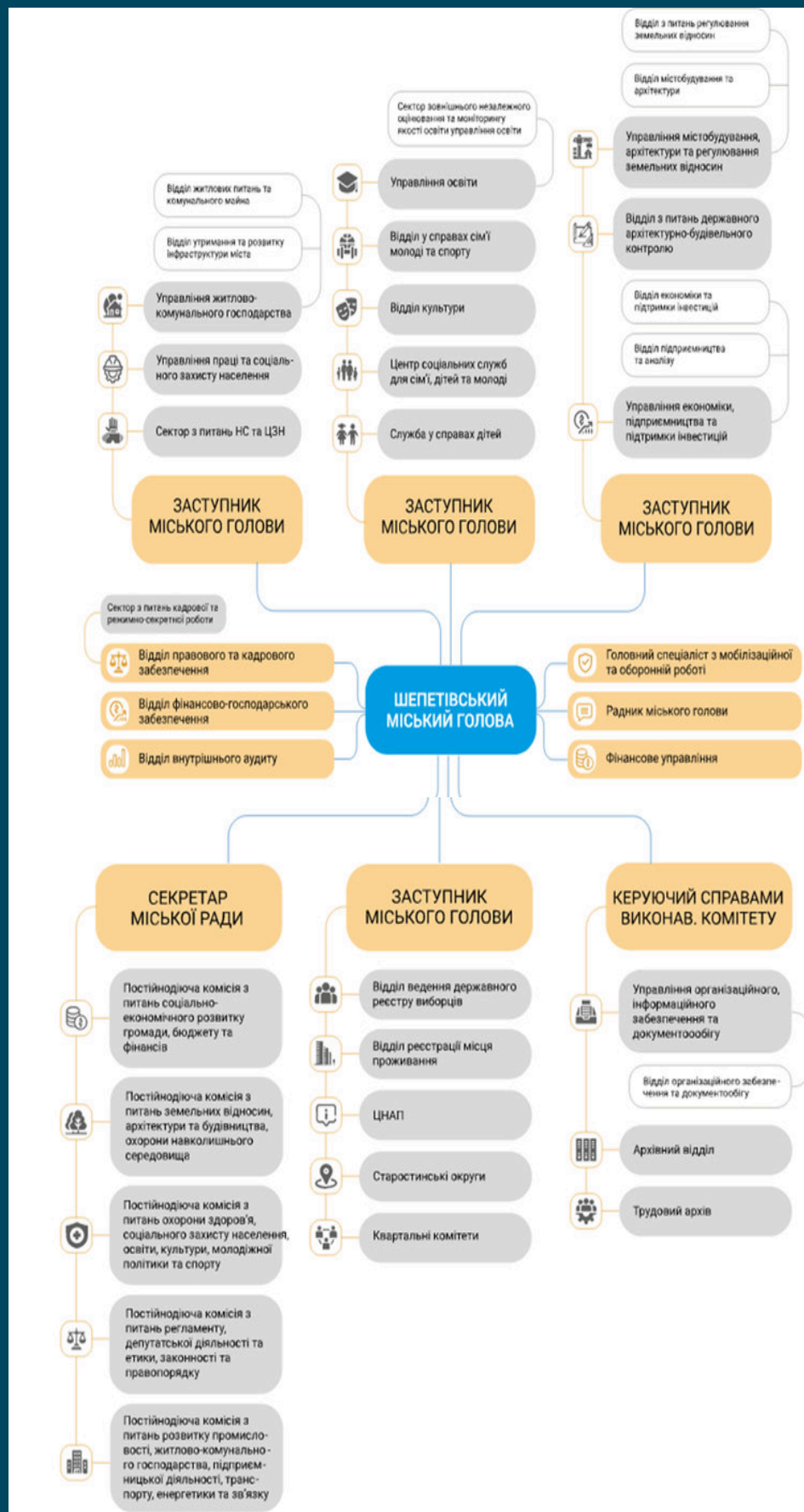
Міська рада & Постійна комісія

Відділ культури міської ради

Відділ у справах сім'ї, молоді та спорту

Цільові програми, стратегія та фінансова база

Комплексної програми
розвитку культури
Шепетівської міської
територіальної громади на
2026–2030 роки

1. Організація участі аматорських колективів
2. Зйомка телевізійних програм про творчість художніх колективів
3. Утримання муніципального естрадно-духовного оркестру
4. Створення умови для розвитку мистецтва (відвідування майстер класів, виставок, екскурсій, концертів)
5. Забезпечити фінансування для створення сайтів мистецьких шкіл, з метою висвітлення діяльності

843 000

Програма «Молодь
Шепетівської МТГ на
2026–2030 роки»

1. Проведення молодіжних форумів, фестивалів, конкурсів, культурно-мистецьких та інформаційно-просвітницьких заходів
2. Молодіжні обміни, міжнародні форуми, співпраця з партнерами ЄС
3. Національно-патріотичні заходи, тематичні зустрічі, акції до державних свят

12 0000

Програма підтримки
обдарованих особистостей,
популяризації української
книги та української
культури

1. Проведення виставок-ярмарків книжкової продукції, різноманітних конкурсів місцевих авторів, художників, музикантів тощо
2. Фінансова підтримка місцевих авторів у виданні книг з власними творами та допомога місцевим музикантам, художникам, скульпторам

6 000

Стратегія розвитку
Шепетівської МТГ до 2027
року

1. Створення бібліотечного цифрового хабу та коворкінгової зони для навчання, роботи, проведення заходів
2. Сприяння проведенню інформаційних, освітніх, культурно-мистецьких та спортивно-оздоровчих заходів
3. Створення молодіжних просторів, креативних хабів

2 924

SWOT-аналіз реалізації політики у громаді

S – СИЛЬНІ СТОРОНИ

Наявність комплексного програмно-стратегічного

- забезпечення молодіжної культурної політики.
- Розгалужена мережа закладів культури, бібліотек, мистецьких шкіл та позашкільних установ.
- Підтримка творчо обдарованої молоді через конкурси, фестивалі, виставки, культурно-мистецькі заходи.
- Розвиток неформальної освіти, молодіжних форумів, тренінгів, обмінів та міжнародного співробітництва.
- Передбачені заходи зі створення молодіжних просторів, цифрових хабів та коворкінгових зон.
- Поєднання культурних, освітніх, спортивних і патріотичних ініціатив, спрямованих на розвиток молоді.

W – СЛАБКІ СТОРОНИ

Відсутність чітких показників оцінювання ефективності більшості заходів і програм.

- Недостатня кількість постійно діючих молодіжних просторів та інфраструктури для молоді.
- Низька активність молодіжних громадських організацій і слабка підтримка їхньої діяльності.
- Обмежена участь молоді у процесах планування та прийняття рішень у сфері культури.
- Недостатня увага до розвитку креативних індустрій, цифрової творчості та сучасних культурних практик.
- Переважання разових заходів над довгостроковими проєктами, недостатня системність реалізації.

O – МОЖЛИВОСТІ

- Залучення грантових коштів та участь у міжнародних і всеукраїнських програмах і проєктах.
- Розвиток партнерства між органами влади, закладами культури, молоддю, громадськими організаціями та бізнесом.
- Створення сучасних молодіжних центрів, культурних хабів та цифрових платформ для молоді.
- Використання цифрових технологій для популяризації культури та розвитку молодіжних ініціатив.
- Розширення міжнародного та міжрегіонального співробітництва, молодіжні обміни.
- Розвиток волонтерства, соціального та культурного підприємництва серед молоді.

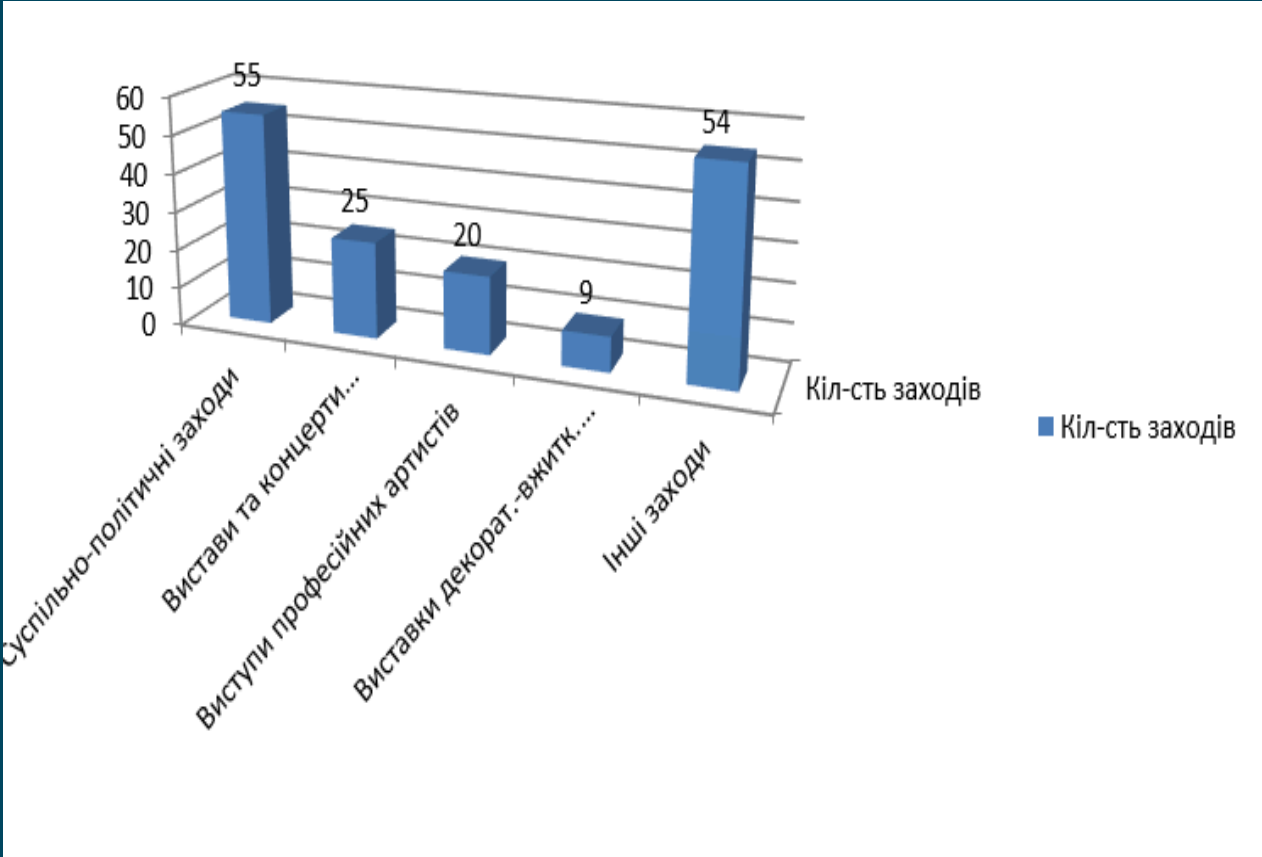
T – ЗАГРОЗИ

- Відтік молоді до більших міст та за кордон.
- Скорочення чисельності молодого населення громади.
- Обмежені фінансові можливості місцевого бюджету.
- Залежність окремих проєктів від зовнішнього фінансування та грантової підтримки.
- Наслідки воєнного стану, безпекові ризики та обмеження проведення масових заходів.
- Зниження зацікавленості молоді традиційними формами культурної діяльності, конкуренція з цифровим контентом.

Динаміка основних показників діяльності за 2023–2025 рр

Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Кіл-сть працівників закладів	100	106	99
Кількість проведених заходів	185	240	302
Відвідувачів, осіб	28 500	35 200	50 842
Фінансування (загальний фонд), тис. грн.	24 31392	25 31375	26 31394

Результати соціологічного дослідження молоді

В опитуванні (анкетуванні) взяли участь представники молоді громади (переважно 17–25 років). Ключові виявлені метрики:

3.26

Середня оцінка культурного життя
(з 5 можливих)

78.3%

Відчувають гострий брак
молодіжних просторів

65.2%

Заявили про потребу підтримки
ініціатив

21.7%

Взагалі не проінформовані про
молодіжні програми ШМТГ

Висновок опитування:

- пасивність молоді ТГ викликана не відсутністю інтересу, а застарілими форматами заходів та інформаційним вакуумом. Існує великий попит на інтерактивні події (майстер-класи, кіно під відкритим небом) та вільні простори для неформального спілкування.

Ключові проблеми молодіжного культурного сектору ШМТГ

- Відсутність культурно молодіжних організацій, хабів
- Недостатньо ефективна система інформування
- Фінансування
- Відсутність довгострокових програм
- Працевлаштована молодь
- Обмежене залучення молоді до процесів формування місцевої політики
- Недостатньо ефективна система інформування
- Відсутність цифровізації
- Відсутність довгострокових програм
- Підтримка ініціатив молоді

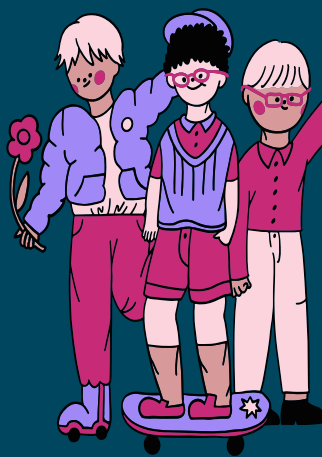

Рекомендації та очікуваний ефект

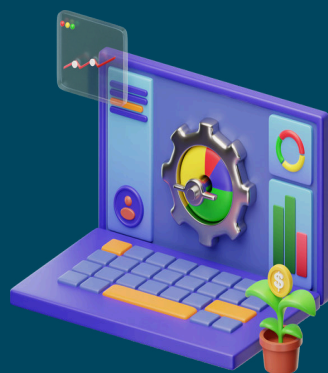
Координаційний молодіжний хаб

- відповідальне ставлення до місцевого розвитку
- розвиток лідерських якостей
- набуття практичного досвіду громадянської діяльності
- менторська підтримка творчих спільнот
- поєднання традиційних форм культурної діяльності з новими форматами творчої взаємодії
- безкоштовне надання залів у бібліотеках та будинках культури

Єдина цифрова платформа

- поширення відомостей про культурні події
- освітні програми
- конкурси
- грантові можливості

Диверсифікація бюджету & Грантрайтинг

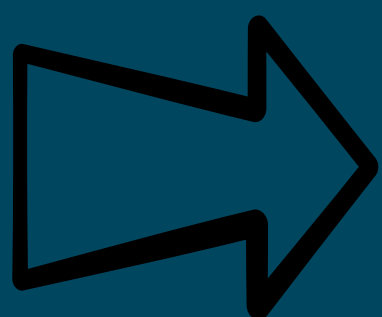
- впровадження моделей соціального партнерства з бізнесом
- навчання персоналу написанню грантових заявок (УКФ, Еразмус+)

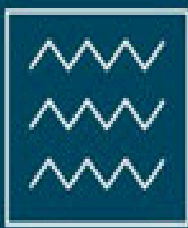
Національний університет
водного господарства
та природокористування

Висновок

Реалізація запропонованих рішень (молодіжний бюджет, залучення грантів УКФ, диджиталізація каналів) забезпечить якісну модернізацію соціокультурних послуг, дозволить залучити додаткові позабюджетні кошти та перетворити молодь на головний рушій культурного розвитку всієї Шепетівської громади

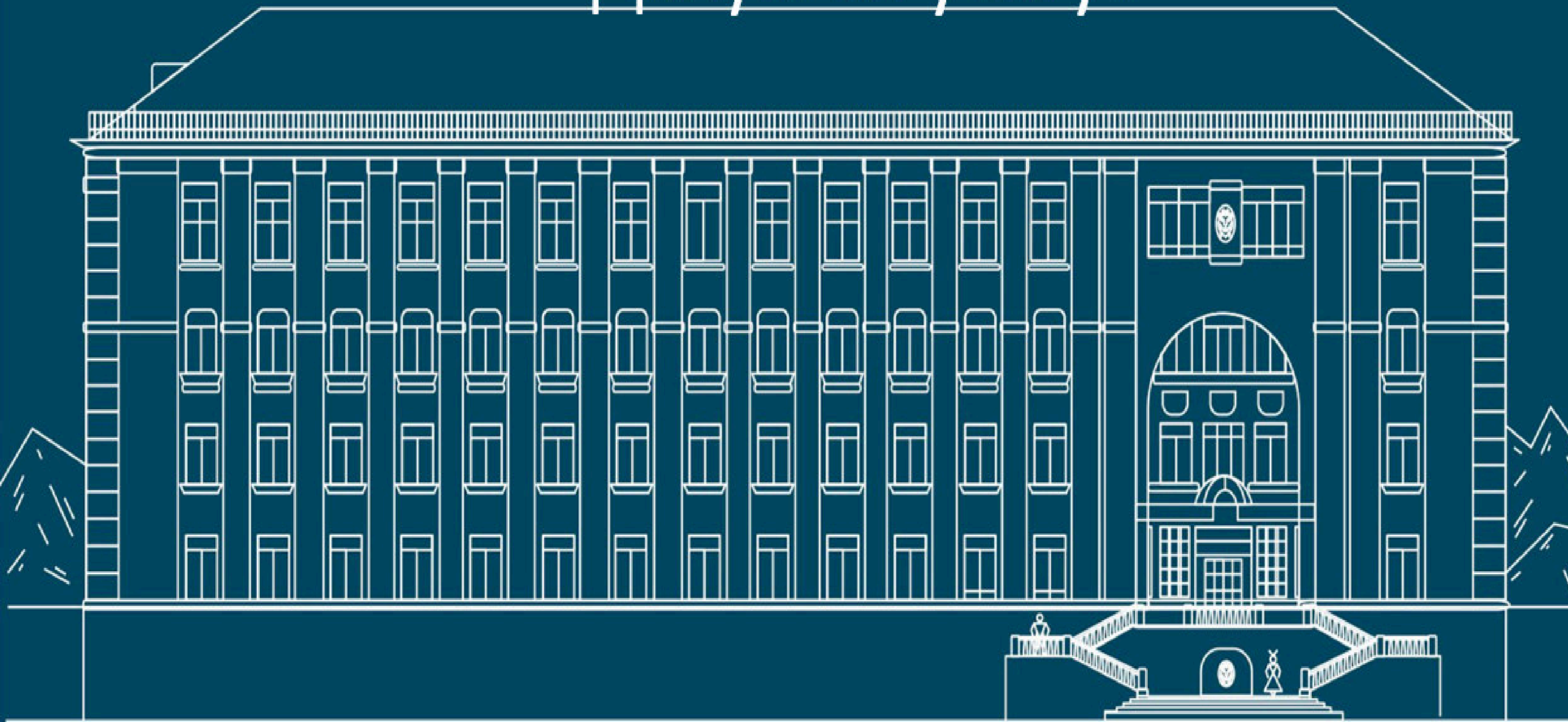

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ТВОРИ СВОЄ МАЙБУТНЄ З НУВГП!

Дякую за увагу!

вул. Соборна, 11, м. Рівне, 33028

+38 (0362) 63-32-09

nuwm.edu.ua

facebook.com/www.nuwm.edu.ua